

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 18 май 2018 г.
(OR. en)

8110/18

Междуетноститутуционално досие:
2018/0108 (COD)

JAI 323
COPEN 104
CYBER 66
DROIPEN 53
JAIEX 27
ENFOPOL 171
TELECOM 94
DAPIX 106
EJUSTICE 27
MI 269
IA 101
CODEC 577

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-н Jordi AYET PUIGARNAU, директор
Дата на получаване:	18 април 2018 г.
До:	Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2018) 225 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно европейските заповеди за предоставяне и за запазване на електронни доказателства по наказателноправни въпроси

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2018) 225 final.

Приложение: COM(2018) 225 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Страсбург, 17.4.2018
COM(2018) 225 final

2018/0108 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно европейските заповеди за предоставяне и за запазване на електронни
доказателства по наказателноправни въпроси**

{SWD(2018) 118 final} - {SWD(2018) 119 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

В днешно време използването на социални медии, уеб поща, услуги за съобщения и приложения за общуване, работа, социализация и получаване на информация се превърна в обичайна практика в много части на света. Тези услуги свързват стотици милиони потребители. Те генерират значителни ползи за икономическото и социалното благосъстояние на потребителите в рамките на Съюза и отвъд него. Тези услуги обаче могат също така да бъдат използвани като инструменти за извършване или улесняване на извършването на престъпления, включително на тежки престъпления, като терористични атаки. В такива случаи често тези услуги и приложения са единственото място, където разследващите служители могат да намерят следи, за да открият престъпниците, и да съберат доказателства, които могат да бъдат използвани в съда.

Предвид наднационалния характер на интернет, такива услуги могат да бъдат предоставяни от всяка точка на света и не изискват непременно физическа инфраструктура, корпоративно присъствие или служители в държавите членки, в които се предлагат услугите, или във вътрешния пазар като цяло. Те също така не изискват определено място за съхраняване на данни, което често се избира от доставчика на услуги въз основа на основателни съображения, като например сигурност на данните, икономии от мащаба и бързина на достъп. В резултат на това във все по-голям брой наказателни дела, засягащи всички видове престъпления¹, органите на държавите членки изискват достъп до данни, които биха могли да послужат като доказателства, и които се съхраняват тяхната територия и/или се предоставят от доставчици на услуги в други държави членки или трети държави.

За ситуации, в които или доказателствата или доставчикът на услуги са разположени другаде, бяха разработени механизми за сътрудничество между държавите преди няколко десетилетия². Въпреки редовно извършваните реформи тези механизми за сътрудничество са подложени на все по-голям натиск поради нарастващата нужда от своевременен трансграничен достъп до електронни доказателства. В отговор на тази необходимост редица държави членки и трети държави прибягнаха до разширяване на своите национални инструменти. Последващата фрагментация поражда правна несигурност и противоречащи си задължения и повдига въпроси относно защитата на основните права и процесуалните гаранции за лицата, засегнати от такива искания.

През 2016 г. Съветът призова за конкретни действия, основаващи се на общ за ЕС подход за повишаване на ефективността на правната взаимопомощ; за подобряване на сътрудничеството между органите на държавите членки и доставчиците на услуги, установени в държави извън ЕС; и за предлагане на решения на проблемите, свързани с определянето и упражняването на компетентност³ в киберпространството⁴.

¹ Вж. раздели 2.1.1 и 2.3 от оценката на въздействието.

² В Съюза — механизми за взаимно признаване, които вече се основават на Директивата за европейска заповед за разследване; с трети държави — механизми за правна взаимопомощ.

³ В настоящия документ терминът „компетентност за правоприлагане“ се отнася до компетентността на съответните органи да предприемат следствена мярка.

⁴ [Заключения на Съвета на Европейския съюз относно повишаване на ефективността на наказателното правосъдие в киберпространството \(ST9579/16\)](#).

Европейският парламент също изтъкна предизвикателствата, които понастоящем фрагментираната правна рамка може да създаде за доставчиците на услуги, които искат да се изпълнят искания от страна на правоприлагащите органи, и призова за европейска правна рамка, включваща гаранции за правата и свободите на всички заинтересовани страни⁵.

Настоящото предложение цели отстраняването на специфичния проблем, породен от нестабилния характер на електронните доказателства, и неговото международно измерение. То има за цел да адаптира механизмите за сътрудничество към цифровата ера, като предостави на съдебната власт и на правоприлагащите органи инструменти във връзка с начина, по който комуникират престъпниците днес, и за противодействие на съвременните форми на престъпност. Подобни инструменти се използват при условие, че предоставят силни механизми за защита на основните права. Настоящото предложение има за цел да подобри правната сигурност за органите, доставчиците на услуги и засегнатите лица и да поддържа висок стандарт за исканията от страна на правоприлагащите органи, като по този начин се осигурява защита на основните права, прозрачността и отчетността. С него също се ускорява процеса на обезпечаването и получаването на електронни доказателства, които се съхраняват и/или държат от доставчици на услуги, установени в друга юрисдикция. Този инструмент ще съществува наред с действащите инструменти за съдебно сътрудничество, които все още са актуални и могат да се използват според случая от компетентните органи. Успоредно с това Комисията работи за укрепване на съществуващите механизми за съдебно сътрудничество чрез мерки като създаването на сигурна платформа за бърз обмен на искания между съдебните органи в рамките на ЕС, както и инвестиция в размер на 1 млн. EUR за обучение на практикуващи юристи от всички държави членки на ЕС по въпросите на правната взаимопомощ и сътрудничество, с фокусиране върху САЩ в качеството ѝ на третата държава, която получава най-голям брой искания от страна на ЕС⁶.

За връчване и изпълнение на заповеди по настоящия инструмент, органите следва да се обръщат към юридическия представител, определен от доставчиците на услуги. Днес Комисията представя предложение с цел да се гарантира, че тези юридически представители са ефективно определени. С него се предоставя общо решение на равнище ЕС за връчване на заповеди на доставчици на услуги посредством юридически представители.

- **Съгласуваност със съществуващата правна рамка на ЕС в тази област на политиката и с Конвенцията от Будапеща на Съвета на Европа**

Настоящата правна рамка на ЕС се състои от инструменти за сътрудничество по наказателноправни въпроси, като Директива 2014/41/ЕС относно Европейска заповед за разследване по наказателноправни въпроси⁷ (Директива за ЕЗР), Конвенцията за взаимопомощ по наказателноправни въпроси между държавите — членки на

⁵ [P8_TA\(2017\) 0366](#).

⁶ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/docs/pages/20170522_non-paper_electronic_evidence_en.pdf

⁷ [Директива 2014/41/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. относно Европейска заповед за разследване по наказателноправни въпроси (ОВ L 130, 1.5.2014 г., стр. 1).

Европейския съюз⁸, Решение 2002/187/ПВР на Съвета за създаване на Евроюст⁹, Регламент (ЕС) 2016/794 за Европол¹⁰, Рамково решение 2002/465/ПВР на Съвета относно съвместните екипи за разследване¹¹, както и двустранни споразумения между ЕС и държави извън ЕС, като Споразумението за правна взаимопомощ между ЕС и САЩ¹² и Споразумението за правна взаимопомощ между ЕС и Япония¹³.

Чрез въвеждането на европейските заповеди за представяне на доказателства и европейските заповеди за обезпечаване на доказателства предложението улеснява обезпечаването и събирането на електронни доказателства за наказателно производство, съхранявани или държани от доставчици на услуги в друга юрисдикция. Директивата за ЕЗР, която в голяма степен замести Конвенцията за взаимопомощ по наказателноправни въпроси, обхваща всички процесуално-следствени действия¹⁴. Те включват достъп до електронни доказателства, но Директивата за ЕЗР не съдържа специални разпоредби за този вид доказателства¹⁵. Новият инструмент няма да замени ЕЗР за събиране на електронни доказателства, а ще предостави допълнителен инструмент на органите. Може да има случаи, когато ЕЗР може да бъде предпочитаният вариант за публичните органи, като например когато няколко процесуално-следствени действия трябва да бъдат извършени в изпълняващата държава членка. Да се създаде нов инструмент за електронните доказателства е по-добър вариант от изменението на Директивата за ЕЗР поради специфичните предизвикателства, присъщи на събирането на електронни доказателства, които не засягат другите процесуално-следствени действия, обхванати от директивата за ЕЗР.

С цел да се улесни трансграничното събиране на електронни доказателства, новият инструмент ще се основава на принципите на взаимно признаване. Органът в държавата, в която се намира адресатът на заповедта, няма да се налага да участва пряко във връчването и изпълняването на заповедта, освен ако е налице неспазване на заповедта, в който случай ще се изиска принудително изпълнение и компетентният

⁸ [Акт на Съвета от 29 май 2000 г.](#) за съставяне на Конвенция за взаимопомощ по наказателноправни въпроси между държавите — членки на Европейския съюз, в съответствие с член 34 от Договора за Европейски съюз.

⁹ [Решение 2002/187/ПВР на Съвета](#) от 28 февруари 2002 г. за създаване на Евроюст с оглед засилване на борбата срещу сериозната престъпност. През 2013 г. Комисията прие [предложение за регламент](#) за реформиране на Евроюст (Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) (COM (2013) 535 final).

¹⁰ [Регламент \(ЕС\) № 2016/794](#) на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета.

¹¹ [Рамково решение 2002/465/ПВР на Съвета](#) относно съвместните екипи за разследване.

¹² [Решение 2009/820/ОВППС на Съвета](#) от 23 октомври 2009 г. за сключване от името на Европейския съюз на Споразумение за екстрадиция между Европейския съюз и Съединените американски щати и на Споразумение за правна взаимопомощ между Европейския съюз и Съединените американски щати.

¹³ [Решение 2010/616/ЕС на Съвета](#) от 7 октомври 2010 г. за сключване на Споразумението между Европейския съюз и Япония за правна взаимопомощ по наказателноправни въпроси.

¹⁴ Освен за съвместните екипи за разследване (вж. Член 3 от Директивата за ЕЗР); не всички държави членки участват в Директивата за ЕЗР (Ирландия, Дания).

¹⁵ Освен упоменаването в член 10, параграф 2, буква д) на процесуално-следственото действие, включващо установяване на самоличността на лица, притежаващи IP адрес, за което двойната наказуемост не може да се посочи като основание за отказ за признаване и изпълнение на искането.

орган в държавата, в която се намира юридическият представител ще се намеси. Ето защо инструментът изисква набор от строги защитни мерки и разпоредби, като например потвърждаване от съдебен орган във всеки отделен случай. Например, европейските заповеди за предоставяне на трансакционни данни или данни, свързани със съдържанието (за разлика от данните, свързани с абонатите и достъпа) могат да бъдат издавани само за престъпления, за които в издаващата държава се предвижда максимално наказание лишаване от свобода за не по-малко от 3 години, или за конкретни същински компютърни престъпления, престъпления, извършвани чрез кибернетични средства, или престъпления, свързани с тероризма, така както са посочени в предложението.

Личните данни, обхванати от настоящото предложение, са защитени и могат да бъдат обработвани единствено в съответствие с Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД)¹⁶ и Директивата за защита на данните, обработвани от органите на полицията и наказателното правосъдие (Директивата за защита на данните в областта на правоприлагането)¹⁷. Общият регламент относно защитата на данните ще влезе в сила на 25 май 2018 г., докато Директивата за защита на данните в областта на правоприлагането трябва да бъде транспонирана от държавите членки до 6 май 2018 г.

Конвенцията от Будапеща на Съвета на Европа за престъпления в кибернетичното пространство (CETS № 185), ратифицирана от повечето държави — членки на ЕС, установява международни механизми за сътрудничество в борбата с киберпрестъпността¹⁸. Конвенцията се занимава с престъпления, извършени чрез интернет и други компютърни мрежи. С нея също така се изисква от страните да установят правомощия и процедури за получаване на електронни доказателства и да си предоставят правна взаимопомощ, която не се ограничава до престъпленията в кибернетичното пространство. По-специално, Конвенцията изисква договарящите се страни да въведат разпореждане за предоставяне на компютърни данни от доставчиците на услуги на тяхна територия и данни на абонатите от доставчиците на услуги, които предлагат услуги на тяхна територия. Освен това Конвенцията предвижда разпореждания за запазване на конкретни данни, когато има основания да се смята, че те са особено уязвими към опасностите от загубване или изменение. Връчването и изпълнението на национални заповеди за предоставяне на данни и информация на доставчици на услуги, установени извън територията на страна по Конвенцията, повдига допълнителни въпроси. В това отношение в момента са в процес

¹⁶ [Регламент \(ЕС\) 2016/679](#) на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО.

¹⁷ [Директива \(ЕС\) 2016/680](#) на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета.

¹⁸ В Стратегията на Европейския съюз за киберсигурност от 2013 г. Будапещенската конвенция бе призната като основната многостранна рамка за борба срещу престъпленията в кибернетичното пространство — Съвместно съобщение на Комисията и на върховния представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност относно Стратегията на Европейския съюз за киберсигурност: Отворено, безопасно и сигурно киберпространство (JOIN (2013) 1 final).

на обсъждане допълнителни мерки за подобряване на трансграничния достъп до електронни доказателства¹⁹.

- **Кратко изложение на предложения регламент**

Предложеният регламент въвежда задължителни европейски заповеди за предоставяне и запазване на доказателства. Двете заповеди трябва да бъдат издадени или потвърдени от съдебен орган на държава членка. Заповед може да бъде издадена, за да се иска запазването или предоставянето на данни, съхранявани от доставчик на услуги, установен в друга юрисдикция, и които са необходими като доказателства в наказателни разследвания или наказателни производства. Такива заповеди могат да бъдат издавани единствено ако в издаващата държава съществува подобна мярка за същото престъпление в сходен национален контекст. И двете заповеди могат да бъдат връчвани на доставчици на електронни съобщителни услуги, социални мрежи, онлайн пазари, други доставчици на хостинг услуги и доставчиците на интернет инфраструктура, като например регистри за IP адреси и имена на домейни, или на техните юридически представители, когато има такива. Европейската заповед за запазване, подобно на европейската заповед за предоставяне, се адресира до юридическия представител извън юрисдикцията на издаващата държава членка с цел запазване на данни с оглед на последващо искане за предоставяне на тези данни, например по канали за правна взаимопомощ в случай на трети държави или посредством ЕЗР между участващите държави членки. За разлика от мерките за наблюдение или задълженията за запазване на данни, определени от закона, които не се предвиждат в настоящия регламент, европейската заповед за запазване е заповед, която се издава или потвърждава от съдебен орган в конкретно наказателно производство, след индивидуална оценка на пропорционалността и необходимостта от нея във всеки конкретен случай. Подобно на европейската заповед за предоставяне, в нея се посочват конкретни известни или неизвестни извършители на престъпление, което вече е извършено. Европейската заповед за запазване позволява единствено запазването на данни, които вече се съхраняват в момента на получаване на заповедта, а не на достъп до данни в бъдещ момент от време след получаването на европейската заповед за запазване.

И двете заповеди могат да бъдат използвани единствено в рамките на наказателното производство, от първоначалното разследване в досъдебната фаза до приключването на производството със съдебно решение или друг съдебен акт. Заповедите за предоставяне на информация за абонатите и достъпа могат да бъдат издадени за всеки вид престъпление, докато заповедите за предоставяне на трансакционни данни и данни, свързани със съдържанието, могат да бъдат издавани само за престъпления, за които в издаващата държава се предвижда максимално наказание лишаване за не по-малко от 3 години, или за определени престъпления, които се разглеждат в предложението, и когато е налице специфична връзка с електронни средства и престъпления, обхванати от Директивата за тероризма (Директива 2017/541/ЕС).

¹⁹ На 17-ата си пленарна сесия през юни 2017 г. Комитетът по Конвенцията за престъпленията в кибернетичното пространство (Т-СУ) прие мандат за подготовка на втори допълнителен протокол към Конвенцията (наричан по-долу „втория допълнителен протокол“), който трябва да бъде изготвен и финализиран от Комитета до декември 2019 г. Целта е на мястото на съхранение на данните вече да не се гледа като на решаващ фактор.

Като се имат предвид различните равнища на намеса, които мерките налагат във връзка с търсените данни, предложението определя редица условия и гаранции. Сред тях е задължението да се получи предварително потвърждаване на заповедите от орган на съдебната власт. Предложението се отнася само до съхраняваните данни. Прихващането на далекосъобщения в реално време не е обхванато от настоящото предложение. Мярката е ограничена до това, което е необходимо и пропорционално за целите на съответното наказателно производство. Тя също дава възможност на доставчиците на услуги да искат пояснения от издаващите органи, когато е необходимо. Ако тези въпроси не могат да бъдат разрешени и издаващият орган вземе решение да пристъпи към принудително изпълнение, доставчиците на услуги могат да използват същите основания за да възразят срещу принудителното изпълнение от страна на собствените си национални органи. Освен това се създава специална процедура за случаите, в които задължението за предоставяне на данни е в противоречие с успоредно задължение, произтичащо от правото на трета държава.

Законодателството на ЕС защитава правата на заподозрените лица и обвиняемите в рамките на наказателното производство и вече съществуват правила за защита на личните данни. За лицата, чиито данни се търсят обаче, тези допълнителни гаранции в предложението предоставят процесуални права във или извън рамките на наказателното производство. Това включва възможността за оспорване на законността, необходимостта или пропорционалността на заповедта без да се ограничават основанията за обжалване в съответствие с националното право. Правата по правото на изпълняващата държава се зачитат напълно като се гарантира, че в издаващата държава се вземат предвид имунитетът и привилегиите, които защитават данните, търсени в държавата членка на доставчика на услуги. Такъв по-специално е случаят, когато те предоставят по-висока степен на защита, отколкото правото на издаващата държава.

Заповедите по предлагания регламент се изпълняват по същия начин както сходни заповеди в юрисдикцията, в която доставчикът на услуги получава заповедта. В регламента се предвижда, че държавите членки следва да разполагат с ефективни и пропорционални санкции.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Правното основание за действия в тази област е член 82, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. В член 82, параграф 1 се предвижда, че могат да бъдат приемани мерки, в съответствие с обикновената законодателна процедура, за установяване на правила и процедури, които осигуряват признаването, в целия Съюз, на всички видове присъди и съдебни решения. Мерки могат също така да бъдат приемани за улесняване на сътрудничеството между съдебните или равностойни на тях органи на държавите членки във връзка с наказателните производства и изпълнението на решенията.

Това правно основание се отнася до механизмите, обхванати от настоящия регламент. Член 82, параграф 1 гарантира взаимното признаване на съдебни решения, които съдебен орган на издаващата държава адресира до юридическо лице в друга държава членка и дори му налага задължения, без намесата на съдебен орган в тази друга държава членка. Европейската заповед за предоставяне или запазване може да доведе до намесата на съдебен орган на изпълняващата държава, когато е необходимо, за да се изпълни решението.

- **Избор на инструмент**

С член 82, параграф 1 от ДФЕС на законодателя на Съюза се дава възможността да приема регламенти и директиви.

Тъй като предложението се отнася до трансгранични процедури, при които се изискват единни правила, не е необходимо на държавите членки да се оставя възможност да транспонират тези правила. Регламентите се прилагат пряко, осигуряват яснота и по-голяма правна сигурност и не допускат различно тълкуване в държавите членки и други проблеми при транспонирането, които срещнаха рамковите решения относно взаимното признаване на присъдите и съдебните решения. Освен това регламентът дава възможност едно задължение да се наложи по еднакъв начин в Съюза. Поради тези причини се счита, че най-подходящата форма, която да бъде използвана за този инструмент за взаимно признаване, е регламентът.

- **Субсидиарност**

Като се има предвид трансграничното измерение на разглежданите проблеми, представените в предложението мерки трябва да се приемат на равнището на Съюза, за да постигнат своите цели. Престъпленията, за които съществуват електронни доказателства, често включват ситуации, в които инфраструктурата, в която се съхраняват електронните доказателства, и доставчикът на услуги, експлоатиращ тази инфраструктура, са в различна национална правна рамка, в рамките на Съюза или извън него, в сравнение с националната правна рамка на жертвата и на извършителя на престъплението. В резултат на това, ако не съществуват общи минимални правила, ефективният трансграничен достъп до електронни доказателства може да представлява голямо предизвикателство и да отнеме много време за компетентната държава. По-специално, държавите членки, действайки поотделно, ще срещнат трудности при решаването на следните проблеми:

- фрагментираността на правните рамки в държавите членки, която беше определена като голямо предизвикателство от доставчиците на услуги, опитващи се да се съобразят с искания, основани на различни национални законодателства;
- подобряване на съдебното сътрудничество въз основа на съществуващото законодателство на Съюза, по-специално чрез ЕЗР.

Като се има предвид разнообразието на правни подходи, броя на засегнатите области на политиката (сигурност, основни права, в това число процесуални права и защита на личните данни, икономически въпроси) и широкия спектър от заинтересовани страни, законодателство на равнището на Съюза е най-подходящото средство за разрешаване на установените проблеми.

- **Пропорционалност**

В предложението се установяват правила, съгласно които компетентен орган в Съюза може да разпорежи на доставчик, предоставящ услуги в Съюза и установен в различна държава членка спрямо този орган, да предостави или запази електронни доказателства. Основните елементи на предложението, като например материалното приложно поле на европейската заповед за предоставяне, условията, които гарантират реципрочност, механизмът за налагане на санкции и системата от гаранции и правни средства за защита, ограничават предложението до това, което е необходимо за постигане на

основните му цели. По-специално, предложението е ограничено до искания за съхранявани данни (данни от прихващане на далекосъобщения в реално време не са обхванати) и до заповеди, издадени в рамките на наказателно производство за конкретно престъпление, предмет на разследване. Следователно предложението не обхваща предотвратяването на престъпления или други видове производства или нарушения (като административни производства за нарушения на разпоредбите на закона) и не изисква доставчиците на услуги систематично да събират или съхраняват повече данни, отколкото са им необходими по търговски причини или в съответствие с други правни изисквания. В допълнение, въпреки че заповедите за предоставяне на информация за абонатите и достъпа могат да бъдат издавани за всеки вид престъпление, заповедите за предоставяне на трансакционни данни и данни, свързани със съдържанието, могат да бъдат издавани само за престъпления, за които в издаващата държава се предвижда максимално наказание лишаване от свобода за не по-малко от 3 години, или за конкретни същински компютърни престъпления, престъпления, извършвани чрез кибернетични средства, или престъпления, свързани с тероризма. И накрая, предложението изяснява процедурни правила и гаранциите, приложими за трансграничния достъп до електронни доказателства, но не стигат до хармонизиране на националните мерки. То се ограничава до това, което е необходимо и пропорционално, за да се отговори на нуждите на правоприлагащите и съдебните органи в ерата на цифровите технологии.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Консултации със заинтересованите страни

За период от година и половина Комисията се консултира с всички заинтересовани страни, за да установи съществуващите проблеми и начините за постигане на напредък. Това беше направено чрез проучвания, вариращи от открита обществена консултация до целеви проучвания със съответните публични органи. Бяха също организирани двустранни и експертни срещи, за да се обсъди потенциалното въздействие на законодателството на ЕС. За събиране на обратна информация относно инициативата бяха използвани и конференции за обсъждане на трансграничния достъп до електронни доказателства.

Като цяло респондентите възприемаха засиленото използване на информационни услуги като предизвикателство за правоприлагащите органи, тъй като те често са зле подготвени за боравене с онлайн доказателства. Дългият процес за получаване на доказателства също бе отчетен като една от основните пречки. Други ключови въпроси, изтъкнати от публичните органи, включваха липсата на надеждно сътрудничество с доставчиците на услуги, липсата на прозрачност и правната несигурност по отношение на компетентността за процесуално-следствените действия. Бе счетено, че прякото трансгранично сътрудничество между правоприлагащите органи и доставчиците на цифрови услуги ще добави стойност в рамките на дадено наказателно разследване. Доставчиците на услуги и някои организации на гражданското общество посочиха необходимостта да се гарантира правната сигурност при сътрудничеството с публичните органи и да се избегне стълкновението на закони. По отношение на опасенията относно това как новото законодателство на ЕС би могло да засегне правата, заинтересованите страни счетоха, че необходимо условие за всеки трансграничен инструмент следва да бъде осигуряването на конкретни гаранции.

Обратната информация, събрана от първоначалната оценка на въздействието, показва мнението на заинтересованите страни, че отстраняването на недостатъците на настоящата система за правна взаимопомощ би я направило по-ефективна и би подобрило правната сигурност. Някои организации на гражданското общество се обявиха против законодателство на равнище ЕС за пряко сътрудничество. Те изразиха предпочитание действията на ЕС да се ограничат до подобряване на процедурите за правна взаимопомощ. Тази идея ще бъде доразвита в рамките на практическите мерки, одобрени от Съвета през юни 2016 г.

Чрез целево проучване на публичните органи в държавите членки беше установено също така, че липсва общ подход за получаване на трансграничен достъп до електронни доказателства, като всяка държава членка разполага със свои собствени вътрешни практики. Също така доставчиците на услуги реагират по различен начин на искания от чужди правоприлагащи органи и времето за получаване на отговор варира в зависимост от държавата членка, отправил искането. Това поражда правна несигурност за всички страни в процеса.

Като цяло, консултациите със заинтересованите страни показаха, че сегашната правна рамка е фрагментирана и сложна. Това може да доведе до забавяния по време на етапа на изпълнението и липса на ефективно разследване и наказателно преследване на престъпления, които включват трансграничен достъп до електронни доказателства.

- **Оценка на въздействието**

Комитетът за регулаторен контрол даде положително становище относно оценката на въздействието в подкрепа на настоящото предложение²⁰ и направи различни предложения за подобрене²¹. Вследствие на становището оценката на въздействието бе изменена, за да се обсъдят по-нашироко въпросите за основните права, свързани с трансграничното споделяне на данни, и по-специално връзките между различните мерки, които са част от предпочетения вариант. Оценката бе също изменена, за да отрази по-добре позициите на заинтересованите страни и държавите членки и как те са били взети под внимание. Освен това контекстът на политиката беше преразгледан, за да се включат допълнителни препратки към различни аспекти, като например разискванията в експертните групи, които помогнаха за оформяне на инициативата. Взаимното допълване по отношение на обхвата, графика и дълбочината между различните мерки (по-специално Директивата за ЕЗР, преговорите за допълнителен протокол към Конвенцията от Будапеща и съвместния преглед на Споразумението за правна взаимопомощ между ЕС и САЩ) бе изяснено и базовият сценарий бе преразгледан, за да бъдат отразени по-добре развитията, които е вероятно да настъпят

²⁰ Работен документ на службите на Комисията — Оценка на въздействието, придружаваща предложението за Регламент относно европейските заповеди за предоставяне и за запазване на електронни доказателства по наказателноправни въпроси и предложението за Директива за установяване на хармонизирани правила относно определянето на юридически представители за целите на събирането на доказателства по наказателни производства (SWD(2018) 118).

²¹ Комитет за регулаторен контрол на Европейската комисия — Становище относно оценка на въздействието, придружаваща предложението за Регламент относно европейските заповеди за предоставяне и за запазване на електронни доказателства по наказателноправни въпроси и предложението за Директива за установяване на хармонизирани правила относно определянето на юридически представители за целите на събирането на доказателства по наказателни производства (SWD(2018) 199).

независимо от приемането на предложените мерки. И накрая бяха добавени диаграми с цел по-добро описание на работните процеси за обмен на данни.

Бяха разгледани четири основни варианта на политиката освен базовия сценарий (вариант О): редица практически мерки за подобряване на процедурите за съдебно сътрудничество и прякото сътрудничество между публичните органи и доставчиците на услуги (вариант А: незаконодателен); вариант, комбиниращ практическите мерки от вариант А с международни решения на двустранно или многостранно равнище (вариант Б: законодателен); вариант, комбиниращ мерките, съдържащи се във вариант Б с европейска заповед за предоставяне и мярка за подобряване на достъпа до бази данни, които предоставят информация за абоната въз основа на запитване, като например Domain Name Whois (вариант В: законодателен); и вариант за комбиниране на всички предишни мерки, съдържащи се във вариант В със законодателство за пряк достъп до съхранявани на разстояние данни (вариант Г: законодателен)²².

Ако не се предприемат мерки (вариант О) нарастващият брой искания ще влошат положението. Всички други варианти спомагат за постигането на целите на инициативата, но в различна степен. Вариант А ще подобри ефективността на съществуващите процеси, например чрез подобряване на качеството на исканията, но възможностите за подобрения ще бъдат ограничени от структурните недостатъци на настоящата система.

Вариант Б ще доведе до повече подобрения като предостави международно приети решения, но резултатите от тези международни решения ще зависи до голяма степен от трети държави. Следователно намерените решения ще бъдат несигурни и е малко вероятно да бъдат толкова ефективни и да предложат броя гаранции на едно решение на Съюза.

Вариант В със сигурност ще добави стойност в сравнение с предходните варианти като предвиди и вътрешен за ЕС инструмент за пряко сътрудничество с доставчиците на услуги, който би спомогнал за отстраняване на повечето от проблемите, установени при наличието на доставчик на услуги, който съхранява съответните данни.

Вариант Г е най-всеобхватният пакет от решения. В допълнение към предходните мерки с него се предвижда законодателна мярка за пряк достъп в ситуации, при които участието на даден доставчик на услуги не е необходимо.

Настоящата законодателна инициатива, предлагана от Комисията, се основава на констатациите от оценката на въздействието. Настоящото законодателство ще бъдат допълнено от практическите мерки, описани в оценката на въздействието, и от продължаваща работа за създаване на допълнителен протокол към Конвенцията от Будапеща. Въз основа на своето законодателно предложение Комисията също така ще обсъди със САЩ и други трети държави възможността за сключване на бъдещи двустранни или многостранни споразумения за трансграничен достъп до електронни

²² За повече информация вж. Работен документ на службите на Комисията — Оценка на въздействието, придружаваща предложението за Регламент относно европейските заповеди за предоставяне и за запазване на електронни доказателства по наказателноправни въпроси и предложението за Директива за установяване на хармонизирани правила относно определянето на юридически представители за целите на събирането на доказателства по наказателни производства (SWD(2018) 118).

доказателства и придружаващите ги гаранции. По отношение на мерките за пряк достъп и достъп до бази данни, които са част от вариант Г, Комисията в момента не предлага ново законодателство, но ще обмисли допълнително кои е най-добрият начин за постигане на напредък по тези два въпроса.

Очаква се инициативата се очаква да позволи осъществяването на по-ефективни и ефикасни разследвания и наказателни преследвания, като същевременно подобри прозрачността и отчетността и осигури зачитането на основните права. Очаква се също така то да повиши доверието в цифровия единен пазар чрез подобряване на сигурността и намаляване на усещането за безнаказаност за престъпленията, извършени на или посредством свързани в мрежа устройства.

Очаква се инициативата да доведе до първоначални разходи за публичните орган, свързани с въвеждането на мерките, които в дългосрочен план ще бъдат компенсирани от икономии на периодично повтарящите се разходи. Националните органи ще трябва да се приспособят към новите процедури и да преминат през съответното обучение. След това обаче органите ще се възползват от предимствата, които опростяването, централизацията и ясната правна рамка, уреждаща исканията за достъп до данни ще доведат, както и от подобряване на ефективността. Аналогично, предпочитаният вариант ще намали натиска върху каналите за съдебно сътрудничество, а държавите, получаващи искания, би следвало да получат по-малко на брой искания, които да обработват.

Доставчиците на услуги ще трябва да се адаптират към новата законодателна рамка чрез въвеждането на (нови) процедури, както и обучаване на персонала си. От друга страна, една хармонизирана рамка би намалила тежестта за доставчиците, които понастоящем отговарят на искания за данни, несвързани със съдържанието, тъй като тези искания трябва да бъдат оценени в рамките на различните правни уредби на всички държави членки. Правната сигурност и стандартизацията на процедурите следва също така да окаже положително въздействие върху малките и средните предприятия, тъй като по този начин ще се намали административната тежест върху тях и ще се благоприятства конкурентоспособността. Като цяло се очаква също инициативата да доведе до икономии за тях.

• Основни права

Предложението може да окаже потенциално въздействие върху редица основни права:

- правата на физическите лица, към чиито лични данни се осъществява достъп: правото на защита на личните данни; правото на зачитане на личния и семейния живот; правото на свобода на изразяване на мнение; правото на защита; правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес;
- правата на доставчиците на услуги: правото на свободна стопанска инициатива; правото на ефективни правни средства за защита;
- правата на всички граждани: правото на свобода и сигурност.

Като се имат предвид достиженията на правото на ЕС в областта на защитата на данните, предлаганият регламент включва достатъчни и важни клаузи, които да гарантират защитата на правата на тези лица.

Тъй като заповедите могат да бъдат издавани единствено в рамките на наказателното производство и ако съществуват сходни ситуации в национален контекст (по време на досъдебната и съдебната фаза на производството), то се прилагат всички гаранции от наказателно-процесуалното право. Това включва по-специално правото на справедлив съдебен процес, залегнало в член 6 от ЕКПЧ, и членове 47 и 48 от Хартата на основните права. Това включва също така съответното законодателство на равнище ЕС относно процесуалните права в наказателните производства: Директива 2010/64/ЕС относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство, Директива 2012/13/ЕС относно правото на информация в наказателното производство, Директива 2013/48/ЕС относно правото на достъп до адвокат и правото на осъществяване на връзка с трети лица и консулски органи през периода на задържане, Директива (ЕС) 2016/343 относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес, Директива (ЕС) 2016/800 относно процесуалните гаранции за децата и Директива (ЕС) 2016/1919 относно правната помощ за заподозрени и обвиняеми в рамките на наказателното производство и за искани за предаване лица в рамките на производството по европейска заповед за арест.

По-конкретно, предварителната намеса на съдебен орган при издаването на заповедта гарантира, че законосъобразността на мярката и нейната необходимост и пропорционалност в конкретния случай е била проверена. Тя също така гарантира, че заповедта не накърнява неправомерно основни права, включително последствията от правни принципи, като поверителността на комуникацията между адвокат и клиент. Издаващият орган е длъжен да следи във всеки отделен случай, че мярката е необходима и пропорционална, включително с оглед на тежестта на нарушението, предмет на разследването. Предложението също така включва прагове за трансакционни данни и данни за съдържанието, за да се гарантира, че европейската заповед за предоставяне ще се използва само за по-тежки форми на престъпления, свързани с тези данни.

Правото на ефективни правни средства за защита за лицата, чиито данни се изискват, също е изрично разгледано. Иmunитетите и привилегиите на определени професии, като например адвокатската, както и основни интереси, свързани с националната сигурност или отбрана в държавата на адресата също трябва да бъдат взети предвид по време на процеса в издаващата държава. Контролът от правораздавателен орган служи като допълнителна гаранция в това отношение.

Тъй като заповедта е правнообвързваща мярка, тя засяга и правата на доставчиците на услуги, и по-специално на свободата на стопанска инициатива. В предложението се предвижда и правото на доставчика на услуги да повдига някои искове в издаващата държава членка, например ако заповедта не е издадена или потвърдена от съдебен орган. Ако заповедта бъде предадена за принудително изпълнение в държавата по принудително изпълнение, органът по принудително изпълнение може да реши да не признае или да не изпълни заповедта, ако при получаването ѝ някое от ограничените основания за възражение е налице, и след като се консултира с издаващия орган. Освен това, ако бъде образувана процедура за принудително изпълнение, самият адресат ще може да възрази срещу заповедта пред органа по принудително изпълнение, въз основа на някое от тези ограничени основания. Те включват, например, случаите, в които е очевидно, че заповедта не е била издадена или потвърдена от компетентен орган или когато изпълнението ѝ ще е явно нарушение на Хартата или злоупотреба. Това не

ограничава правото на адресата на ефективни правни средства за защита срещу решение, с което се налага санкция.

Потенциален проблем във връзка с мерките на ЕС в тази област е вероятността те доведат до въвеждането от трети държави на реципрочни задължения за доставчиците на услуги от ЕС, които не спазват основните права на ЕС, в това число високото ниво на защита на данните, гарантирано от достиженията на правото на ЕС. В предложението тази вероятност се разглежда по два начина: първо, чрез въвеждане на мярка, съдържаща строги гаранции и изрични препратки към условията и гаранциите, които вече са присъщи на достиженията на правото на ЕС, като по този начин служи за модел на чуждестранно законодателство; и второ, чрез включването на конкретна клауза за противоречащи си задължения, която дава възможност на доставчиците на услуги да идентифицират и сигнализируют противоречащите задължения, пред които са изправени, което ще доведе до съдебен контрол. Тази клауза е формулирана така, че да се съобрази както общите закони за блокиране, като американския Закон за поверителността на електронните комуникации (ЗПЕК), който забранява разкриването на данни за съдържанието в рамките на географския си обхват, освен в ограничени обстоятелства, така и законите, които не забраняват като цяло разкриването, но могат да го правят в индивидуални случаи. За случаи по ЗПЕК, достъпът понастоящем до данни за съдържанието би могъл да бъде осуетен в някои случаи и споразуменията за правна взаимопомощ трябва да продължат да бъдат основният инструмент за достъп до такива данни. При все това от измененията, които бяха въведени с американския Закон CLOUD²³, следва, че законът за блокиране може да спре да се прилага, ако ЕС сключи споразумение със САЩ. Допълнителни международни споразумения с други ключови партньори могат допълнително да намалят ситуациите, в които има противоречие на задължения.

С оглед на посоченото по-горе, мерките в настоящото предложение са съвместими с основните права.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Законодателното предложение за регламент не дава отражение върху бюджета на ЕС.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

Регламентът се прилага пряко в Съюза. Той ще се прилага пряко от практикуващите юристи, без да е необходимо да се изменят вътрешни правни системи.

Регламентът ще бъде оценен и Комисията ще представи на Европейския парламент и на Съвета доклад не по-късно 5 години след влизането му в сила. Въз основа на констатациите в доклада, по-специално относно това дали са останали необхванати от Регламента въпроси, които имат значение на практика, и като се има предвид технологичното развитие, Комисията ще направи оценка на необходимостта от разширяване на приложното поле на Регламента. Ако е необходимо, Комисията ще представи предложения за адаптиране на настоящия регламент. Държавите членки ще

²³ На 23 март 2018 г. в Съединените щати бе приет Закона за изясняване на законосъобразното използване на данни в чужбина (CLOUD). Законът CLOUD може да бъде намерен [тук](#).

предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на доклада. Държавите членки ще събират данните, необходими за годишния мониторинг на Регламента.

Ако е необходимо, Комисията ще издаде насоки за доставчиците на услуги във връзка със спазването на задълженията съгласно Регламента.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

	РЕГЛАМЕНТ	
	Член	Съображение
I. Предмет, определения и приложно поле	1. Предмет	1—15
	2. Определения	16—23
	3. Приложно поле	24—27
II. Европейска заповед за предоставяне, европейска заповед за запазване и удостоверение, юридически представител	4. Издаващ орган	30
	5. Условия за издаване на европейска заповед за предоставяне	28—29, 31—35
	6. Условия за издаване на европейска заповед за запазване	36
	7. Адресат на европейската заповед за предоставяне и на европейската заповед за запазване	37
	8. Удостоверение за европейска заповед за предоставяне и удостоверение за европейска заповед за запазване	38—39
	9. Изпълнение на удостоверение за европейска заповед за предоставяне	40—41
	10. Изпълнение на удостоверение за европейска заповед за запазване	42
	11. Поверителност и информиране на потребителя	43
	12. Възстановяване на разноски	Не е приложимо.
III. Санкции и принудително	13. Санкции	Не е приложимо.

изпълнение	14. Процедура за принудително изпълнение	44—45, 55
IV. Правни средства за защита	15. и 16. Процедура за преразглеждане в случай на противоречащи си задължения в правото на трета държава	47—53
	17. Ефективни правни средства за защита	54
	18. Гарантиране на привилегии и имунитети съгласно правото на държавата по принудително изпълнение	35
V. Заключителни разпоредби	19. Мониторинг и докладване	58
	20. Изменения на удостоверенията и формулярите	59—60
	21. Упражняване на делегирането	60
	22. Уведомления	Не е приложимо.
	23. Връзка с европейските заповеди за разследване	61
	24. Оценка	62
	25. Влизане в сила	Не е приложимо.

Глава 1: Предмет, определения и приложно поле

Член 1: Предмет

С този член се определят общото приложно поле и целта на предложението, а именно да се предвидят правилата, съгласно които компетентен съдебен орган в Европейския съюз може да разпорежи, чрез европейска заповед за предоставяне или за запазване, на доставчик на услуги, който предлага услуги в Съюза, да предостави или да запази електронни доказателства. Тези инструменти могат да се използват само в трансгранични ситуации, т.е. в случаите, когато доставчикът на услуги е установен или представен в друга държава членка.

С настоящия регламент на разследващите органи се предоставят допълнителни инструменти за получаване на електронни доказателства, без да се ограничават правомощията, които вече са им предоставени от националното право, за задължаване на доставчиците на услуги, установени или представени на тяхна територия. Ако доставчикът на услуги е установен или представен в същата държава членка, органите на тази държава членка следователно ще използват националните мерки, за да задължат доставчика на услуги.

Данните, разпоредени чрез европейска заповед за предоставяне, следва да се предоставят направо на органите, без участието на органите в държавата членка, в която е установен или представен доставчикът на услуги. С Регламента също така се изоставя местоположението на данните като определяща привръзка, тъй като съхранението на данни обикновено не води до упражняването на контрол от страна на държавата, на чиято територия ще се съхраняват данните. Това съхранение в повечето случаи се определя само от доставчика, въз основа на търговски съображения²⁴.

Освен това Регламентът се прилага също, ако доставчиците на услуги не са установени или представени в Съюза, но предлагат услуги в Съюза. Това намира отражение в член 3, параграф 1.

Когато в предложението се говори за доставчик на услуги, установен или представен в дадена държава членка чрез определен юридически представител, само по себе си определянето на юридически представител не представлява форма на установяване на доставчика на услуги за целта на настоящия регламент.

В член 1, параграф 2 се припомня, че настоящият регламент не води до изменение на задължението за спазване на основните права и правните принципи, залегнали в член 6 от ДЕС.

Член 2: Определения

В този член са посочени определенията, които се използват в целия инструмент.

В приложното поле на Регламента попадат следните видове доставчици на услуги: доставчиците на електронни съобщителни услуги, доставчиците на услуги на информационното общество, за които съхранението на данни е определящ компонент на услугата, предоставяна на потребителя, включително социалните мрежи, доколкото не се определят като електронни съобщителни услуги, онлайн пазарите, улесняващи сделките между своите ползватели (напр. потребители или предприятия), и другите доставчици на хостинг услуги и доставчиците на интернет услуги за имена на домейни и номериране.

В приложното поле на Регламента попадат доставчиците на електронни съобщителни услуги, определени в [Директивата за създаване на Европейския кодекс за електронните съобщения]. Традиционните съобщителни услуги, потребителите и предприятията разчитат все повече на нови услуги за междуличностни съобщения в интернет, като например услуги за интернет телефония, за съобщения в реално време и за електронна поща, вместо традиционните съобщителни услуги. Ето защо тези услуги, наред със социалните мрежи, като Twitter и Facebook, които позволяват на потребителите да споделят съдържание, следва да бъдат обхванати от настоящото предложение.

В много случаи данните повече не се съхраняват на устройство на потребителя, а са на разположение на облачна инфраструктура, която по принцип позволява достъп отвсякъде. Доставчиците на услуги нямат нужда да са установени или да разполагат със сървъри във всяка юрисдикция, а те по-скоро използват централизирано управление и децентрализирани системи за съхранението на данните и предоставянето на услугите

²⁴

В оценката на въздействието съдържат допълнителни разяснения.

си. Те правят това с цел да оптимизират балансирането на натоварването и да намалят забавянията при реагирането на исканията на потребителите за данни. Мрежите за доставяне на съдържание (CDNs) обикновено се използват, за да ускорят доставянето на съдържание, като съдържанието се копира на няколко сървъра, разположени в целия свят. Това позволява на дружествата да доставят съдържание от сървър, който е най-близо до потребителя или по който могат да разпратят комуникацията през по-слабо натоварена мрежа. С цел да вземе предвид това положение, определението обхваща облачните и други хостинг услуги, които осигуряват различни изчислителни ресурси, като мрежи, сървъри или друга инфраструктура, съхранение, приложения и услуги, които правят възможно съхранението на данни за различни цели. Инструментът също така се прилага за цифровите пазари, които позволяват на потребителите и/или предприятията да сключват сделки чрез договори за онлайн продажби или за услуги. Такива сделки се сключват или на уебсайта на онлайн пазара, или на уебсайта на търговеца, който използва изчислителните услуги, предоставяни от онлайн пазара. Следователно именно този пазар е във владение на електронните доказателства, които може да бъдат необходими в хода на наказателно производство.

Услугите, за които съхранението на данни не е определящ компонент, не са обхванати от предложението. Макар по-голямата част от услугите, предоставяни от доставчиците, да включват някакъв вид съхранение на данни, особено когато са доставяни онлайн от разстояние, услугите, за които съхранението на данни не е главна характеристика и следователно има само второстепенен характер, могат да бъдат оставени настрана, включително правните, архитектурните, инженерните и счетоводните услуги, предоставяни онлайн от разстояние.

Данните, държани от доставчиците на услуги за интернет инфраструктура, като например регистраторите и регистрите на имена на домейни и доставчиците на услуги за поверителност и на прокси услуги или регионалните интернет регистри за адреси на интернет протоколи (IP адреси), могат да бъдат релевантни за наказателното производство, тъй като те могат да съдържат следи, благодарение на които да стане установяването на самоличността на лице или образуване, замесено в престъпна дейност.

Категориите данни, които могат да бъдат получени от компетентните органи с европейска заповед за предоставяне, включват данни за абонатите, данни за достъпа, трансакционни данни (три категории, които са обичайно наричани „несвързани със съдържанието данни“) и съхранените данни за съдържанието. Това разграничение, освен за данните за достъпа, съществува в правния ред на много държави членки, а също и в правната уредба на държави извън ЕС.

Всички категории съдържат лични данни, поради което за тях действат гаранциите на достиженията на правото на ЕС в областта на защитата на данните. Интензивността на въздействието върху основните права варира между различните категории, и по-специално между данните на абонатите, от една страна, и трансакционните данни и данните за съдържанието, от друга страна. От съществено значение е всички тези категории да бъдат обхванати от инструмента: данните за достъпа и за абонатите често са отправна точка за получаването на улики относно самоличността на заподозрения в рамките на дадено разследване. От своя страна трансакционните данни и данните за съдържанието могат да бъдат най-релевантни като доказателствен материал. Поради различните равнища на намеса в основните права, оправдано е към данните за абонатите, от една страна, и към трансакционните данни и данните за съдържанието, от

друга страна, да се прилагат различни условия, както това е предвидено в няколко от разпоредбите на Регламента.

Целесъобразно е данните за достъпа да бъдат разграничени като специална категория данни, използвана в настоящия регламент. Данните за достъпа, както са определени тук, се следят със същата цел както данните за абонатите, т.е. с цел установяване на самоличността на потребителя, и равнището на намеса в основните права е сходно. Поради това към тях следва да се прилагат същите условия както към данните за абонатите. Следователно с настоящото предложение се въвежда нова категория данни, която трябва да се третира по същия начин както данните за абонатите, ако се преследва същата цел.

В член 2 се определят държавите членки и органите, които биха могли да участват в процедурата. В член 4 се съдържа определение на издаващ орган.

Спешните случаи са извънредни ситуации, които редовно изискват навременна реакция от страна на доставчиците на услуги и за които ще се прилагат специални условия. Следователно те са отделно определени в този член.

Член 3: Приложно поле

В този член определя приложното поле на предложението. Регламентът се прилага за всички доставчици на услуги, които предлагат услуги в Съюза, включително за доставчици на услуги, които не са установени в Съюза. Активното предлагане на услуги в Съюза, с всички произтичащи от това ползи, обосновава това Регламентът да се прилага и за тези доставчици на услуги, като така се създават еднакви условия на конкуренция между участниците на едни и същи пазари. Освен това ако тези доставчици на услуги не бъдат обхванати, това би създавало пропуск и би улеснило престъпниците да заобикалят приложното поле на Регламента.

За да се установи дали се предлагат услуги, органите трябва да преценят дали доставчикът на услуги дава възможност на юридически или физически лица в една или няколко държави членки да използват услугите му. Самата достъпност на услугата (която може да произтича също така от достъпността на уебсайта на доставчика на услуги или на посредник или на електронен адрес, или на други координати за връзка) не следва обаче да е достатъчно условие за прилагането на настоящия регламент. Следователно необходимо е да се установи наличието на съществена връзка с тези държави членки, за да се утвърди наличието на достатъчна връзка между доставчика и територията, където предлага услугите си. Такава съществена връзка съществува, когато доставчикът на услуги има форма на установяване в една или няколко държави членки. В отсъствието на форма на установяване в Съюза критерият за съществена връзка със Съюза следва да се преценява въз основа на наличието на значителен брой потребители в една или няколко държави членки или насочването на дейностите към една или няколко държави членки. Насочването на дейностите към една или няколко държави членки може да се определи въз основа на всички релевантни обстоятелства, включително фактори като използването на език или на валута, които обикновено се използват в дадена държава членка. Насочването на дейностите към дадена държава членка може също така да бъде изведено от наличието на приложение в съответния национален онлайн магазин за приложения, от предлагането на местна реклама или реклама на език, използван в дадена държава членка, от използването на всякаква информацията, произхождаща от лица в държавите членки в хода на дейностите им,

или от начина на управляване на връзките с клиентите, като например чрез осигуряване на обслужване на клиентите на езика, който обикновено се използва в дадена държава членка. Съществена връзка също така се предполага, когато доставчик на услуги насочва дейностите си към една или няколко държави членки, както е предвидено в член 17, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 1215/2012 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела.

Европейската заповед за предоставяне и европейската заповед за запазване са процесуално-следствени действия, които могат да се издават само в рамките на наказателни разследвания или наказателни производства по конкретни престъпления. Връзката с конкретно разследване ги разграничава от превантивните мерки или задълженията за запазване на данни, определени от закона, и гарантира прилагането на процесуалните права, приложими в наказателното производство. Следователно правомощието за започване на разследване по конкретно престъпление е предпоставка, за да може да се използва Регламентът.

Като допълнително изискване търсените данни трябва да са свързани с услуги, предлагани от доставчика на услуги в Съюза.

Глава 2: Европейска заповед за предоставяне, европейска заповед за запазване и удостоверения

Член 4: Издаващ орган

Издаването на европейска заповед за предоставяне или за запазване трябва винаги да става с участието на съдебен орган в качеството му на издаващ или потвърждаващ орган. За заповедите за предоставяне на трансакционни данни и данни за съдържанието се изисква участието на съдия или съд. За данните за абонатите или за достъпа това може да бъде направено и от прокурор.

Член 5: Условия за издаване на европейска заповед за предоставяне

В член 5 се определят условията за издаване на европейска заповед за предоставяне. Те трябва да се оценяват от издаващия съдебен орган.

Европейската заповед за предоставяне може да бъде издадена само ако това е необходимо и пропорционално във всеки отделен случай. Освен това тя следва да бъде издавана единствено ако в издаващата държава би съществувала подобна мярка в сходен национален контекст.

Заповеди за предоставяне на данни за абонатите и данни за достъпа могат да бъдат издавани за всички престъпления. Спрямо трансакционните данни и данните за съдържанието следва да се прилагат по-строги изисквания, които да отразяват почувствителния характер на тези данни и съответстващата по-висока степен на инвазивност на заповедите за такива данни в сравнение с данните за абонатите и за достъпа. Следователно заповедите могат да бъдат издавани само за престъпления, за които предвиденото максимално наказание е лишаване от свобода за не по-малко от 3 години. Определянето на праг въз основа на максималния срок на наказанието лишаване от свобода позволява възприемането на по-пропорционален подход, наред с редица други предварителни и последващи условия и гаранции, които да гарантират зачитането на пропорционалността и правата на засегнатите лица.

Същевременно прагът не следва да подкопава ефективността на инструмента и използването му от практикуващите юристи. Държавите членки прилагат различни максимални срокове на наказанията, които зависят от тяхната национална система. Националните наказателни кодекси се различават и не са хармонизирани. Такъв е случаят с престъпленията и приложимите за тях наказания. Националните процесуални кодекси също се различават по отношение на праговете за получаване на трансакционни данни или данни за съдържанието: някои държави членки не определят никакъв конкретен праг; други предвиждат списък с престъпления. Тригодишният праг ограничава приложното поле на инструмента до по-тежките престъпления, без прекомерно да се ограничават възможностите за използването му от практикуващите юристи. Този праг изключва от приложното поле широк кръг от престъпления в зависимост от наказателния кодекс на държавата членка (напр. в някои държави членки участието в дейността на организирана престъпна група и отвлечането, но също така престъпления като некавалифицирана кражба, измама и телесна повреда, за които използването на трансгранична заповед за предоставяне за по-чувствителните данни може да бъде сметнато за непропорционално). От друга страна, тригодишният праг включва престъпления, за които се изисква по-ефективен подход, като например участието в престъпна организация, финансирането на терористични групировки, подпомагането или рекламирането на престъпна организация, обучението в извършването на терористични престъпления, някои престъпления, извършвани с терористична цел, и приготвянето за престъпление, което да бъде извършено с терористична цел, или приготвянето на вземане на заложници, които в противен случай, в зависимост от държавата членка, биха били изключени, ако се прилагаше по-висок праг. Този праг е избран, така че всички държави членки да могат да намерят равновесие между ефикасността на наказателните разследвания, от една страна, и защитата на правата и пропорционалността, от друга страна. Прагът също така има предимството да бъде лесно приложим на практика.

Освен това заповедите за предоставяне на трансакционни данни или данни за съдържанието могат да бъдат издавани също така за някои специфични хармонизирани престъпления, изброени в разпоредбата, за които доказателствата обикновено са налични само в електронна форма. Това обосновава прилагането на Регламента и в случаите, когато максималният срок на наказанието лишаване от свобода е по-кратък от посочения по-горе праг. В противен случай тези престъпления не биха могли да бъдат правилно разследвани, което може да доведе до безнаказаност. Престъпленията са уредени в специфични разпоредби на: i) Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета относно борбата с измамата и подправянето на платежни средства, различни от парите в брой, ii) Директива 2011/93/ЕС относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография и за замяна на Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета и iii) Директива 2013/40/ЕС относно атаките срещу информационните системи и за замяна на Рамково решение 2005/222/ПВР на Съвета. Заповедите могат да бъдат издавани също за престъпленията, изброени в Директива 2017/541/ЕС относно борбата с тероризма и за замяна на Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета, и за изменение на Решение 2005/671/ПВР. За някои от тези престъпления предвиденият минимален праг на максималния срок на наказанието е най-малко 1 година, а за други — 2 години, като обаче при никой от тях максималният праг не е под 1 година.

В този член също така се посочва задължителната информация, която трябва да бъде част от европейската заповед за предоставяне, за да може доставчикът на услуги да идентифицира и предостави исканите данни. Европейската заповед за предоставяне

съдържа също така обосновка с основанията за необходимостта и пропорционалността на тази мярка.

Европейската заповед за предоставяне се изпълнява чрез издаване на удостоверение за европейска заповед за предоставяне (вж. член 8), което се превежда и се изпраща на доставчика на услуги. Удостоверението за европейска заповед за предоставяне съдържа същата задължителна информация както заповедта с изключение на основанията за необходимостта и пропорционалността на мярката или допълнителната информация по делото.

Когато търсените данни се съхраняват или обработват като част от инфраструктура, предоставяна от доставчик на услуги на дружество, обикновено в случай на хостинг или софтуерни услуги, самото дружество следва да бъде основният адресат на искане от страна на разследващите органи. Това може да изисква следването на процедура за европейска заповед за разследване или за правна взаимопомощ, когато дружеството не е доставчик на услуги, попадащ в приложното поле на настоящия регламент. Европейска заповед за предоставяне може да бъде отправена до доставчика на услуги само ако не би било уместно искането да се отправи към дружеството, по-специално когато това би застрашило разследването, например когато самото дружество е обект на разследване.

Преди издаването на европейска заповед за предоставяне издаващият орган трябва да вземе предвид също потенциалните имунитети и привилегии по силата на правото на държавата членка на доставчика на услуги или всяко въздействие върху основните интереси на тази държава членка, като национална сигурност и отбрана. Целта на тази разпоредба е да се гарантира, че имунитетите и привилегиите, които защитават търсените данни в държавата членка на доставчика на услуги, са взети предвид от издаващата държава, по-специално когато те предоставят по-висока степен на защита, отколкото правото на издаващата държава.

Член 6: Условия за издаване на европейска заповед за запазване

Спрямо европейската заповед за запазване се прилагат сходни условия като тези за европейската заповед за предоставяне. Тя може да бъде издавана за всички престъпления в съответствие с другите условия, предвидени в член 6. Целта ѝ е да се предотврати премахването, заличаването или промяната на съответните данни в ситуации, в които може да е необходимо повече време, за да се стигне до предоставянето на тези данни, например поради използването на канали за съдебно сътрудничество. Като се има предвид например, че европейската заповед за разследване по принцип може да бъде издавана за всички престъпления, без да е ограничена с каквито и да било прагове, европейската заповед за запазване също няма да бъде ограничена. В противен случай настоящият инструмент няма да бъдат ефективни. За да могат разследващите органи да действат бързо и като се има предвид, че съответното искане за предоставяне на данни ще бъде последващо искане, всички условия по което отново ще бъдат проверени, европейските заповеди за запазване могат да бъдат издавани или потвърждавани и от прокурор.

Член 7: Адресат на европейска заповед за предоставяне или на европейска заповед за запазване

Европейските заповеди за предоставяне и европейските заповеди за запазване следва да бъдат отправени до юридически представител, определен от доставчика на услуги за целите на събирането на доказателства по наказателни производства в съответствие с Директивата за установяване на хармонизирани правила относно определянето на юридически представители за целите на събирането на доказателства по наказателни производства. Предаването ще става под формата на удостоверение за европейска заповед за предоставяне или на удостоверение за европейска заповед за запазване, предвидени в член 8. Този юридически представител ще отговаря за тяхното приемане и навременно и цялостно изпълнение. Така доставчиците на услуги могат да избират начина, по който да се организират с цел предоставяне на данните — обект на заповеди от страна на органите на държавите членки.

Когато не е назначен юридически представител, заповедите могат да бъдат отправени до всяка форма на установяване на доставчика на услуги в Съюза. Този резервен вариант служи, за да се гарантира ефективността на системата, в случай че доставчикът на услуги (все още) не е определил специален представител, например когато няма задължение за определяне на юридически представител в съответствие с Директивата, тъй като доставчиците на услуги са установени и осъществяват дейност само в една държава членка, или когато задължението да се определи юридически представител все още не е в сила преди крайния срок за транспониране на директивата.

В случай на неизпълнение на задълженията от страна на юридическия представител има два случая, в които издаващият орган може да се обърне към която и да е форма на установяване на доставчика на услуги в Съюза: в спешни случаи, както са определени в член 9, параграф 2, и в случаите, когато юридическият представител не изпълнява задълженията си по членове 9 и 10, и когато издаващият орган смята, че е налице реална опасност данните да бъдат загубени.

Член 8: Удостоверение за европейска заповед за предоставяне и за европейска заповед за запазване

Удостоверението за европейска заповед за предоставяне и удостоверението за европейска заповед за запазване служат за предаване на заповедите на адресата, определен в член 7. Образците на двете удостоверения са предвидени в приложения I и II към Регламента. Те трябва да бъдат преведени на един от официалните езици на държавата членка, в която се намира адресатът. Доставчикът на услуги може да декларира, че заповедите ще бъдат приемани също и на други официални езици на Съюза. Целта на удостоверенията е да се предостави цялата необходима информация, която трябва да се предаде на адресата, в стандартен формат, като се свеждат до минимум източниците на грешки, позволява се лесното идентифициране на данните и се избягва във възможно най-голяма степен свободният текст, с което се намаляват разходите за превод. Цялата обосновка с основанията за необходимостта и пропорционалността или допълнителната информация по делото не се включват в удостоверението, за да не бъдат застрашавани разследванията. Тя е необходима само като част от самата заповед, за да може по-късно заподозряното лице да я оспори в хода на наказателното производство.

Някои доставчици на услуги вече са създали платформи за подаване на искания от страна на правоприлагащите органи. Използването на тези платформи няма да бъде възпрепятствано от Регламента, тъй като предлага много предимства, включително възможността за лесна автентификация и сигурно предаване на данните. Тези платформи трябва обаче да позволяват подаването на удостоверение за европейска заповед за предоставяне и удостоверението за европейска заповед за запазване във формата, предвиден в приложения I и II, без да се искат допълнителни данни, свързани със заповедта.

Платформите, създадени от държавите членки или от органи на Съюза, може също да предоставят сигурен начин на предаване и да улеснят автентификацията на заповедите, както и събирането на статистически данни. Следва да се обмисли евентуалното разширяване на платформите eCodex и SIRIUS, за да бъде включена сигурна връзка с доставчиците за услуги за целите на предаването на удостоверението за европейска заповед за предоставяне и удостоверението за европейска заповед за запазване и, когато е уместно, отговорите на доставчиците на услуги.

Член 9: Изпълнение на удостоверение за европейска заповед за предоставяне

Член 9 задължава адресатите да отговарят на удостоверенията за европейска заповед за предоставяне и въвежда задължителни срокове. Нормалният срок е 10 дни, но органите могат да определят по-кратък срок, когато това е обосновано. Освен това в спешни случаи, определени като ситуации, при които има непосредствена заплаха за живота или физическата неприкосновеност на дадено лице или за критична инфраструктура, срокът е 6 часа.

С разпоредбата също така се дава възможност за диалог между адресата и издаващия орган. Ако удостоверението за европейска заповед за предоставяне е непълно, явно неправилно или не съдържа достатъчно информация, за да може доставчикът на услуги да го изпълни, адресатът се свързва с издаващия орган и иска пояснения, като използва формуляра, съдържащ се в приложение III. Той също така уведомява издаващия орган в случаите, когато не може да предостави данните поради непреодолима сила или фактическа невъзможност. Такъв е случаят например, ако лицето, чиито данни се искат, не е бил клиент на тази услуга или — например поради задължения за защита на неприкосновеността на личния живот — данните са били законно заличени от доставчика на услуги преди той или неговият юридически представител да е получил заповедта. Издаващият орган ще трябва да бъде запознат с тези обстоятелства, за да реагира бързо и да може евентуално да събере електронни доказателства от друг доставчик на услуги, за да се избегне издаващият орган да започва процедура по принудително изпълнение, от която не би имало смисъл.

Ако адресатът въобще не предостави информацията или не предостави изчерпателна информация или не я предостави в срок по причини, различни от посочените по-горе, той трябва да уведоми издаващия орган за причините, като използва формуляра, съдържащ се в приложение III. Следователно адресатите могат да повдигнат пред издаващия орган всеки въпрос, свързан с изпълнението на удостоверението за европейска заповед за предоставяне. Това дава възможност на издаващия орган да поправи или да преразгледа удостоверението за европейска заповед за предоставяне на ранен етап, преди фазата на принудително изпълнение.

Ако данните не са предоставени незабавно, по-специално когато между адресата и издаващия орган е започнал диалог, което означава, че сроковете по член 9, параграф 1 повече няма да могат да бъдат спазени, при получаване на удостоверение за европейска заповед за предоставяне доставчикът на услуги има задължение да запази данните, за да не бъдат загубени, при условие че данните могат да бъдат идентифицирани. Запазването може да бъде за поясненото удостоверение за европейска заповед за предоставяне или за последващо искане за правна взаимопомощ или за европейска заповед за разследване, което ще бъде изпратено вместо първоначалното удостоверение за европейска заповед за предоставяне.

Член 10: Изпълнение на удостоверение за европейска заповед за запазване

Изпълнението на удостоверение за европейска заповед за запазване изисква запазването на данните, налични към момента на получаване на заповедта. Доставчиците на услуги следва да запазят данните толкова дълго, колкото е необходимо, за да ги предоставят при поискване, при условие че издаващият орган потвърди в срок от 60 дни, след като е издал заповедта, че е задвижил последващото искане за предоставяне. Това изисква предприемането на поне някои официални действия, като например изпращането на искане за правна взаимопомощ за превод.

От друга страна, исканията на запазване следва да бъдат правени или поддържани само дотогава, докато е необходимо, за да може да бъде направено последващо искане за предоставяне на данни. За да се избегне ненужното или прекалено дългото запазване, органът, издал европейската заповед за запазване, уведомява адресата веднага след като бъде взето решение дадена заповед за предоставяне или искане за съдебно сътрудничество да не се издават или да бъдат оттеглени.

С тази разпоредба също така се дава възможност за диалог между адресата и издаващия орган, подобно на разпоредбата на член 9. Ако удостоверението за европейска заповед за запазване е непълно, явно неправилно или не съдържа достатъчно информация, за да може доставчикът на услуги да го изпълни, адресатът се свързва с издаващия орган и иска пояснения, като използва формуляра, съдържащ се в приложение III. Той също така уведомява издаващия орган в случаите, когато не може да предостави данните поради обстоятелства, смятани за непреодолима сила, или поради фактическа невъзможност, или по други причини.

Член 11: Поверителност и информиране на потребителя

Поверителността на текущото разследване, включително на факта, че има заповед за получаване на релевантни данни, трябва да бъде защитена. Този член е вдъхновен от член 19 от Директивата за ЕЗР. В него се предвижда задължение за адресата и, ако е различен, за доставчика на услуги да запази поверителността на удостоверението за европейска заповед за предоставяне или на удостоверението за европейска заповед за запазване, по-специално като не уведомява лицето, чиито данни се търсят, когато това бъде поискано от издаващия орган, с цел защита на разследването на престъпления в съответствие с член 23 от Общия регламент относно защитата на данните.

От друга страна, важно е, включително за упражняването на правните средства за защита, лицето, чиито данни се искат, да бъде уведомено. Когато това не е направено от доставчика на услуги при поискване от страна на издаващия орган, издаващият орган уведомява лицето в съответствие с член 13 от Директивата за защита на данните

в областта на правоприлагането, когато разследването повече не може да бъде застрашено, и включва информацията относно наличните правни средства за защита. Поради по-малката намеса в засегнатите права, такава информация не се предоставя за европейската заповед за запазване, а само за европейската заповед за предоставяне.

Член 12: Възстановяване на разноски

Ако това е предвидено в националното право на издаващата държава за заповедите на национално равнище при подобни национални случаи, доставчиците на услуги могат също така да искат възстановяване на направените от тях разноски от издаващата държава в съответствие с националното право на тази държава. По този начин се гарантира равнопоставеност в третирането на доставчиците на услуги, към които е отправена национална заповед, и тези, към които е отправено удостоверение за европейска заповед за предоставяне, от една и съща държава членка, ако тази държава членка е решила да възстановява разноските на някои доставчици на услуги. От друга страна, предложеният Регламент не хармонизира възстановяването на разноските, тъй като държавите членки са избрали различаващи се решения в това отношение.

Разноските могат да бъдат поискани направо от доставчика на услуги или чрез неговия юридически представител. Те могат да бъдат възстановени само веднъж.

Глава 3: Санкции и принудително изпълнение

Член 13: Санкции

Държавите членки гарантират, че разполагат с ефективни, пропорционални и възпиращи парични глоби, когато доставчиците на услуги не изпълняват задълженията си по член 9, 10 или 11. Настоящата разпоредба се прилага, без да се засягат националните закони, които в такива ситуации предвиждат налагането на наказателни санкции.

Член 14: Процедура за принудително изпълнение

В член 14 се предвижда процедура за принудително изпълнение на заповедите в случай на липса на доброволно изпълнение с помощта на държавата членка, в която се намира адресата на предаденото удостоверение. В зависимост от първоначалния адресат това е или държавата членка на доставчика на услуги, или на юридическия представител. Издаващият орган предава пълната заповед, включително обосновката за необходимостта и пропорционалността, придружена от удостоверението, на компетентния орган в държавата по принудително изпълнение, която я изпълнява принудително в съответствие с националното си право, като при необходимост използва санкциите, посочени в член 13. Ако заповедта бъде предадена за принудително изпълнение в държавата по принудително изпълнение, органът по принудително изпълнение може да реши да не признае и да не изпълни заповедта, ако при получаването ѝ сметне, че е приложимо едно от ограничените основания за възражение, и след като се консултира с издаващия орган. Освен това, ако бъде образувана процедура за принудително изпълнение, самият адресат ще може да възрази срещу заповедта пред органа по принудително изпълнение. Адресатът може да направи това въз основа на някое от тези основания, с изключение на имунитетите и привилегиите, но като се включват случаите, в които е ясно, че заповедта не е била издадена или потвърдена от компетентен орган, или че изпълнението ѝ ще е в явно нарушение на Хартата на основните права на Европейския съюз или че представлява

очевидна злоупотреба. Така например заповед с искане за предоставяне на данни за съдържанието, отнасяща се до неопределена категория лица в дадена географска зона или без връзка с конкретното наказателно производство явно не би зачитала условията за издаване на европейска заповед за предоставяне, определени в настоящия регламент, като това ще бъде ясно още от съдържанието на самото удостоверение. Само лицето, чиито данни се търсят, може да се позовава на други основания, в рамките на правните средства за защита, които съществуват в издаващата държава (вж. член 17 по-долу). Освен това доставчиците на услуги имат правно средство за защита срещу решението на органа по принудително изпълнение, който им налага наказание.

В процедурата за принудително изпълнение са предвидени няколко срока, така че органът по принудително изпълнение и издаващият орган да избегнат допълнителни забавяния по време на тази процедура.

Глава 4: Правни средства за защита

Членове 15 и 16: Процедура за преразглеждане в случай на противоречащи си задължения, произтичащи от правото на трета държава

В членове 15 и 16 се предвижда процедура за преразглеждане, в случай че доставчиците на услуги със седалище в трети държави са обвързани от противоречащи си задължения. Тези разпоредби са от голямо значение също с цел осигуряване на защита на индивидуалните права и на добрите международни отношения. Като предвиждат висок стандарт, те имат за цел да насърчават трети държави да предоставят подобно равнище на защита. В обратния случай, когато органите на трета държава искат да получат данни на гражданин на ЕС от доставчик на услуги, правото на Съюза или на държавите членки за защита на основните права, като например достиженията на правото в областта на защитата на данните, може също така да предотврати разкриването. Европейският съюз очаква от третите държави да спазват забраните, които се правят с настоящото предложение.

Процедурата по член 15 може да се задейства от адресата, ако изпълнението на дадена европейска заповед за предоставяне би довело до нарушаване на един или няколко закона на трети държави, които забраняват разкриването на данните на основание, че това е необходимо или за защитата на основните права на засегнатите лица, или на основните интереси на третата държава, свързани с националната сигурност или отбрана. Адресатът е длъжен да уведоми издаващия орган чрез мотивирано възражение за основанията на своето заключение, че са налице противоречащи си задължения. Това мотивирано възражение не може да се основава единствено на факта, че подобни разпоредби не съществуват в правото на третата държава, нито само на обстоятелство, че данните се съхраняват в трета държава. Мотивираното възражение се предявява в съответствие с процедурата по член 9, параграф 5 за уведомяване относно намерението да не се изпълни доброволно, като се използва формулярът, съдържащ се в приложение III.

Въз основа на това мотивирано възражение издаващият орган преразглежда заповедта си. Ако издаващият орган реши да оттегли заповедта, процедурата приключва. Ако издаващият орган би желал да потвърди заповедта, делото се предава на компетентния съд в неговата държава членка. След това съдът преценява, въз основа на мотивираното възражение и като вземе предвид всички релевантни факти по делото, дали правото на третата държава се прилага за конкретния разглеждан случай и — ако се прилага — дали има противоречие в конкретния разглеждан случай. При извършване на тази

преценка съдът следва да вземе под внимание дали вместо да бъде предназначено да защитава основните права или основни интереси на третата държава, свързани с националната сигурност или отбрана, правото на третата държава явно има за цел да защитава други интереси или е предназначено за предпазване на незаконни дейности от искания на правоприлагащите органи в контекста на наказателните разследвания.

Ако съдът постанови, че в действителност има противоречие със задължения, произтичащи от законите за защита на основните права на лицата или основните интереси на третата държава, свързани с националната сигурност или отбрана, съдът трябва да поиска становище от съответната трета държава чрез националните централни органи на третата държава. Ако третата държава, с която е проведено консултиране, потвърди наличието на противоречие и възрази срещу изпълнението на заповедта, съдът трябва да оттегли заповедта.

Ако възникне противоречие въз основа на друго законодателство на третата държава, което не служи за защита или на основните права на лицата, или на основните интереси на третата държава, свързани с националната сигурност или отбрана, тогава съдът взема решението си, като претегля интересите за и против потвърждаването на заповедта.

Условията, предвидени в член 9, по-специално задълженията за запазване, описани в член 9, параграф 6, са приложими и в ситуации, в които възникват противоречия си задължения, произтичащи от правото на трета държава. Ако съдът стигне до това да постанови, че заповедта следва да бъде потвърдена, издаващият орган и доставчикът на услуги биват уведомени с цел да пристъпят към нейното изпълнение. Когато заповедта бъде отменена, може да бъде издадена отделна европейска заповед за запазване с цел да се осигури наличието на данните, ако те биха могли да бъдат получени чрез искане за правна взаимопомощ.

Като се има предвид, че европейската заповед за запазване сама по себе си не води до разкриване на данни и следователно не поражда такива опасения, процедурата за преразглеждане е ограничена до европейската заповед за предоставяне.

Член 17: Ефективни правни средства за защита

Тази разпоредба гарантира, че лицата, засегнати от европейската заповед за предоставяне, разполагат с ефективни правни средства за защита. Тези правни средства за защита се упражняват в издаващата държава в съответствие с националното право. За заподозрените и обвиняемите лица правните средства за защита се упражняват нормално в хода на наказателното производство. За европейската заповед за запазване, която сама по себе си не позволява разкриването на данни, не са предвидени специфични правни средства за защита, освен в случаите, когато тя е последвана от европейска заповед за предоставяне или друг инструмент, водещи до разкриване, което след това поражда специални правни средства за защита.

Лицата, чиито данни се искат, без те да са заподозрени или обвиняеми лица по наказателни производства, също имат право на правни средства за защита в издаващата държава. Всички тези права не засягат правните средства за защита, налични съгласно Директивата за защита на данните в областта на правоприлагането и Общия регламент относно защитата на данните.

За разлика от предвиденото за доставчиците на услуги, Регламентът не ограничава възможните основания за всички тези лица да оспорват законосъобразността на

заповедта. Тези основания включват необходимостта и пропорционалността на заповедта.

Упражняването на правните средства за защита в издаващата държава не обременява засегнатите лица по непропорционален начин. Както при заповедите, които се изпълняват принудително чрез други форми на съдебно сътрудничество, съдилищата в издаващата държава са в най-подходяща позиция да упражняват контрол за законосъобразност на европейските заповеди за предоставяне, издадени от собствените им органи, и да преценяват съвместимостта им с националните им законодателства. Освен това по време на фазата на принудително изпълнение адресатите могат поотделно да възразят срещу принудителното изпълнение на удостоверение за европейска заповед за предоставяне или на удостоверение за европейска заповед за запазване в приемащата държава членка въз основа на списък с основания, изброени в Регламента (вж. член 14 по-горе).

Член 18: Гарантиране на привилегии и имунитети съгласно правото на получаващата държава

С тази разпоредба се преследва същата цел като тази по член 5, параграф 7, за да се гарантира, че имунитетите и привилегиите, които защитават данните, търсени в държавата членка на доставчика на услуги, са взети предвид в издаващата държава, особено когато са налице различия между тези държави членки, както и основните интереси на тази държава членка, като националната сигурност и отбрана. В член 18 се предвижда, че съдът в издаващата държава трябва да ги вземе предвид, ако са предвидени в националното му право. Поради различията между държавите членки при преценяването на относимостта и допустимостта на доказателствата, разпоредбата оставя на съдилищата известна свобода на действие относно начина, по който да ги вземат предвид.

Глава 5: Заключителни разпоредби

Член 19: Мониторинг и докладване

Този член изисква от държавите членки да докладват специфична информация, свързана с прилагането на Регламента, с цел да съдействат на Комисията при изпълнението на нейните задължения по член 24. Комисията ще създаде подробна програма за мониторинг на крайните продукти, резултатите и въздействието на настоящия регламент.

Член 20: Изменения на удостоверенията и формулярите

Удостоверенията и формулярите, съдържащи се в приложения I, II и III към настоящото предложение, ще улеснят изпълнението на удостоверението за европейска заповед за предоставяне или на удостоверението за европейска заповед за запазване. Поради тази причина е необходимо в бъдеще да съществува възможност за изчистване възможно най-бързо на евентуална необходимост от подобряване на съдържанието на удостоверението и формуляра. Изменението на трите приложения чрез обикновената законодателна процедура не отговаря на това изискване, а те представляват несъществени елементи на законодателните актове, тъй като основните елементи са определени в член 8. Ето защо в член 20 е установена по-бърза и по-гъвкава процедура за изменения чрез делегирани актове.

Член 21: Упражняване на делегирането

В този член са определени условията, при които Комисията разполага с правомощия да приема делегирани актове с цел предвиждане на необходимите изменения на удостоверението и формулярите, приложени към предложението. С него се установява стандартна процедура за приемане на такива делегирани актове.

Член 22: Уведомления

Държавите членки са длъжни да уведомят Комисията кои са компетентните издаващи органи и органи по принудително изпълнение и кои съдилища са компетентни да разглеждат мотивираните възражения на доставчиците на услуги в случай на сътълкновение на закони.

Член 23: Връзка с европейските заповеди за разследване

С тази разпоредба се пояснява, че Регламентът не възпрепятства компетентните органи на държавите членки да издават европейски заповеди за разследване в съответствие с Директива 2014/41/ЕС с цел получаване на електронни доказателства.

Член 24: Оценка

В тази разпоредба се предвижда, че Комисията извършва оценка на настоящия регламент в съответствие с Насоките на Комисията за по-добро регулиране и в съответствие с точка 22 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г.²⁵ Пет години след влизането в сила на предложения регламент Комисията ще докладва на Европейския парламент и на Съвета относно констатациите от оценката, включително оценката на необходимостта от разширяване на приложното му поле, за да обхване услугите, които все още не са обхванати, но които могат да станат порелевантни за разследванията.

Член 25: Влизане в сила

Предложеният регламент ще влезе в сила на двадесетия ден след публикуването му в Официален вестник. След което Регламентът ще се прилага 6 месеца след датата си на влизане в сила.

²⁵ Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. (ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1—14).

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**относно европейските заповеди за предоставяне и за запазване на електронни доказателства по наказателноправни въпроси**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 82, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²⁶,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Съюзът си е поставил за цел да поддържа и развива пространство на свобода, сигурност и правосъдие. С оглед на постепенното изграждане на това пространство Съюзът трябва да приеме мерки във връзка със съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, основаващо се на принципа на взаимното признаване на присъдите и съдебните решения, който след Европейския съвет в Тампере от 15—16 октомври 1999 г. обикновено се разглежда като крайъгълен камък на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси в Съюза.
- (2) Мерките за получаване и запазване на електронни доказателства са все по-важни, за да способстват наказателните разследвания и наказателните преследвания в целия Съюз. Ефективните механизми за получаване на електронни доказателства са изключително важни за борбата с престъпността, при условия, които гарантират пълното съответствие с основните права и принципи, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз, както са предвидени в Договорите, и по-специално на принципите на необходимост и пропорционалност, справедливия съдебен процес, защитата на данните, тайната на кореспонденцията и неприкосновеността на личния живот.
- (3) В Съвместното изявление на министрите на правосъдието и вътрешните работи и представителите на институциите на Съюза относно терористичните нападения в Брюксел на 22 март 2016 г. се подчертава необходимостта, като приоритетна цел, да бъдат намерени начини за обезпечаването и получаването на електронни доказателства по-бързо и ефективно и да бъдат набелязани конкретни мерки за решаването на този въпрос.

²⁶ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

- (4) В заключенията на Съвета от 9 юни 2016 г. се подчертава нарастващото значение на електронните доказателства в наказателните производства и на защитата на киберпространството от злоупотреби и престъпни дейности в полза на икономиките и обществата и следователно необходимостта правоприлагащите и съдебните органи да разполагат с ефективни инструменти за разследване и наказателно преследване на престъпните дейности, свързани с киберпространството.
- (5) В съвместното съобщение „Устойчивост, възпиране и отбрана“ от 13 септември 2017 г.²⁷ Комисията изтъкна, че ефективното разследване и наказателно преследване на престъпления, извършвани чрез кибернетични средства, е основен възпиращ фактор за кибератаките, и че е необходимо настоящата процесуална уредба да бъде по-добре адаптирана към ерата на интернет. Понякога настоящите процедури не съответстват на скоростта на кибератаките, които създават особена нужда от бързо трансгранично сътрудничество.
- (6) Европейският парламент даде отзвук на тези опасения в своята Резолюция от 3 октомври 2017 г. относно борбата с киберпрестъпността²⁸, в която се подчертават предизвикателствата, които сегашната фрагментирана правна рамка може да създаде за доставчиците на услуги, които се стремят да отговорят на искания за информация от страна на правоприлагащи органи, и се приканва Комисията да предложи правна уредба на Съюза на електронните доказателства с достатъчно гаранции за правата и свободите на всички засегнати лица.
- (7) Услуги посредством изградена мрежа могат да се предоставят отвсякъде и не се нуждаят от физическа инфраструктура, помещения или персонал в съответната държава. Вследствие на това съответните доказателства често се съхраняват извън територията на разследващата държава или от доставчик на услуги, установен извън тази държава. Често не съществува друга връзка между разследването по делото в съответната държава и държавата на мястото на съхранение или на основната форма на установяване на доставчика на услуги.
- (8) Поради тази липса на връзка исканията за съдебно сътрудничество често се отправят към приемащите държави на голям брой доставчици на услуги, но които държави нямат друга връзка с разглеждания случай. Освен това броят на исканията се е увеличил с оглед на все по-широко използваните мрежови услуги, които по естеството си нямат граници. В резултат на това получаването на електронни доказателства чрез каналите за съдебно сътрудничество често отнема много време — по-дълго от това, през което последващите улики биха били налични. Освен това не съществува ясна рамка за сътрудничество с доставчиците на услуги, а пък някои доставчици от трети държави приемат преки искания за данни, несвързани със съдържанието, в съответствие с приложимото им национално право. В резултат на това всички държави членки разчитат на каналите за сътрудничество с доставчиците на услуги, когато такива са налични, като използват различни национални инструменти, условия и процедури. Освен това, във връзка с данните за съдържанието, някои държави членки са предприели едностранни действия, докато други продължават да разчитат на съдебното сътрудничество.

²⁷ JOIN(2017) 450 final.

²⁸ 2017/2068 (INI).

- (9) Фрагментираната правна уредба създава предизвикателства за доставчиците на услуги, които се стремят да отговарят на исканията за информация от страна на правоприлагащите органи. Поради това е необходимо да се предложи европейска правна уредба на електронните доказателства, с която да се наложи задължение на доставчиците на услуги, попадащи в приложното поле на инструмента, да отговарят пряко на органите, без участието на съдебен орган в държавата членка на доставчика на услуги.
- (10) Заповедите съгласно настоящия регламент следва да бъдат отправяни до юридическите представители на доставчиците на услуги, определени за тази цел. Когато доставчик на услуги, установен в Съюза, не е определил юридически представител, заповедите могат да бъдат отправяни до всяка форма на установяване на този доставчик на услуги в Съюза. Този резервен вариант служи, за да се гарантира ефективността на системата, в случай че доставчикът на услуги (все още) не е определил специален представител.
- (11) Механизмът на европейската заповед за предоставяне и европейската заповед за запазване на електронни доказателства по наказателноправни въпроси може да функционира единствено като се опира на висока степен на взаимно доверие между държавите членки, което е съществена предпоставка за правилното функциониране на този инструмент.
- (12) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз. Сред тях са правото на свобода и сигурност, зачитането на личния и семейния живот, защитата на личните данни, свободата на стопанска инициатива, правото на собственост, правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, презумпцията за невинност и правото на защита, принципите на законност и пропорционалност, както и правото на всеки да не бъде съден или наказван два пъти за едно и също престъпление. В случай че издаващата държава членка разполага с индикации, че е възможно в друга държава членка да има в ход паралелни наказателни производства, тя трябва да се консултира с органите на тази държава членка в съответствие с Рамково решение 2009/948/ПВР на Съвета²⁹.
- (13) С цел да се гарантира пълното спазване на основните права, настоящият регламент изрично се позовава на необходимите стандарти по отношение на получаването на всякакви лични данни, обработването на такива данни, съдебния контрол на използването на процесуално-следственото действие, предвидено с настоящия инструмент, и наличните правни средства за защита.
- (14) Настоящият регламент следва да се прилага, без да се засягат процесуалните права в наказателните производства, предвидени в директиви 2010/64/ЕС³⁰, 2012/13/ЕС³¹, 2013/48/ЕС³², 2016/343³³, 2016/800³⁴ и 2016/1919³⁵ на Европейския парламент и на Съвета.

²⁹ [Рамково решение 2009/948/ПВР на Съвета](#) от 30 ноември 2009 г. относно предотвратяване и уреждане на спорове за упражняване на компетентност при наказателни производства (ОВ L 328, 15.12.2009 г., стр. 42).

³⁰ [Директива 2010/64/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство (ОВ L 280, 26.10.2010 г., стр. 1).

³¹ [Директива 2012/13/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно правото на информация в наказателното производство (ОВ L 142, 1.6.2012 г., стр. 1).

- (15) С този инструмент се определят правилата, съгласно които компетентен съдебен орган в Европейския съюз може да разпорежи, чрез европейска заповед за предоставяне или за запазване, на доставчик на услуги, който предлага услуги в Съюза, да предостави или да запази електронни доказателства. Настоящият регламент се прилага във всички случаи, в които доставчикът на услуги е установен или представен в друга държава членка. За национални ситуации, в които инструментите, установени с настоящия регламент, не могат се използват, Регламентът не следва да ограничава правомощията на националните компетентни органи, които вече са им предоставени от националното право, за задължаване на доставчиците на услуги, установени или представени на тяхна територия.
- (16) Доставчиците на услуги, които са най-релевантни за наказателните производства, са доставчиците на електронни съобщителни услуги и тези, които предоставят услуги на информационното общество, улесняващи взаимодействието между потребителите. Ето защо и двете групи следва да бъдат обхванати от настоящия регламент. Доставчиците на електронни съобщителни услуги са определени в предложението за Директивата за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения. Те включват междуличностни съобщения, като например услуги за интернет телефония, за съобщения в реално време и за електронна поща. Категориите услуги на информационното общество, включени тук, са тези, за които съхранението на данни е определящ компонент на услугата, предоставяна на потребителя, и касаят по-специално социалните мрежи, доколкото не се определят като електронни съобщителни услуги, онлайн пазарите, улесняващи сделките между своите ползватели (напр. потребители или предприятия), и другите хостинг услуги, включително когато услугата се предоставя чрез облачни изчисления. Услугите на информационното общество, за които съхранението на данни не е определящ компонент на услугата, предоставяна на потребителя, и за които то има само второстепенен характер, като например правните, архитектурните, инженерните и счетоводните услуги, предоставяни онлайн от разстояние, следва да бъдат изключени от приложното поле на настоящия регламент, дори ако биха могли да отговарят на определението за услуги на информационното общество съгласно Директива (ЕС) 2015/1535.

³² [Директива 2013/48/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 г. относно правото на достъп до адвокат в наказателното производство и в производството по европейска заповед за арест и относно правото на уведомяване на трето лице при задържане и на осъществяване на връзка с трети лица и консулски органи през периода на задържане (ОВ L 294, 6.11.2013 г., стр. 1).

³³ [Директива \(ЕС\) 2016/343](#) на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство (ОВ L 65, 11.3.2016 г., стр. 1).

³⁴ [Директива \(ЕС\) 2016/800](#) на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно процесуалните гаранции за децата, които са заподозрени или обвиняеми в рамките на наказателното производство (ОВ L 132, 21.5.2016 г., стр. 1).

³⁵ [Директива \(ЕС\) 2016/1919](#) на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно правната помощ за заподозрени и обвиняеми в рамките на наказателното производство и за искани за предаване лица в рамките на производството по европейска заповед за арест (ОВ L 297, 4.11.2016 г., стр. 1).

- (17) В много случаи данните повече не се съхраняват на устройство на потребителя, а са на разположение на облачна инфраструктура за достъп отвсякъде. За да извършват тези услуги, доставчиците на услуги нямат нужда да са установени или да разполагат със сървъри в определена юрисдикция. Поради това прилагането на настоящия регламент не следва да зависи от действителното място на установяване на доставчика или на съоръжението за съхранение или обработване на данни.
- (18) Доставчиците на услуги за интернет инфраструктура, свързани с отдаването на имена и на номера, като например регистраторите и регистрите на имена на домейни и доставчиците на услуги за поверителност и на прокси услуги или регионалните интернет регистри за адреси на интернет протоколи (IP адреси), са особено важни, когато става въпрос за установяването на самоличността на лица, стоящи зад злонамерени или компрометирани уебсайтове. Те разполагат с данни, които са особено важни за наказателните производства, тъй като благодарение на тях може да стане установяването на самоличността на лице или образувание, което стои зад даден уебсайт, използван в престъпна дейност, или на пострадалия от престъпна дейност в случай на компрометиран уебсайт, който е бил присвоен от престъпници.
- (19) Настоящият регламент урежда събирането само на съхранени данни, т.е. на данни, държани от доставчик на услуги в момента на получаване на удостоверение за европейска заповед за предоставяне или за запазване. В него не се предвижда общо задължение за запазване на данни, нито пък се разрешава прихващането на данни или получаването на данни, съхранявани в бъдещ момент от време, считано от получаването на удостоверение за заповед за предоставяне или за запазване. Данните следва да се предоставя независимо от това дали са криптирани или не.
- (20) Категориите данни, които настоящият регламент обхваща, включват данни за абонатите, данни за достъпа, трансакционни данни (тези три категории се наричат „несвързани със съдържанието данни“) и данни за съдържанието. Това разграничение, освен за данните за достъпа, съществува в законодателствата на много държави членки, а също и в настоящата правна уредба на САЩ, която позволява на доставчиците на услуги да споделят несвързани със съдържанието данни с чуждестранни правоприлагащи органи на доброволни начала.
- (21) Целесъобразно е данните за достъпа да бъдат разграничени като специална категория данни, използвана в настоящия регламент. Данните за достъпа се следят със същата цел както данните за абонатите, с други думи с цел установяване на самоличността на потребителя, и равнището на намеса в основните права е сходно с това при данните за абонатите. Данните за достъпа обикновено се записват като част от запис на събития (с други думи регистрационен файл на сървъра) с цел обозначаване на началото и края на сесията за достъп до услугата от страна на потребителя. Често пъти те са индивидуален IP адрес (статичен или динамичен) или друг идентификатор, който обозначава мрежовия интерфейс, използван по време на сесията за достъп. Ако потребителят не е известен, често данните за достъпа трябва да бъдат получени преди данните за абоната, свързани с този идентификатор, да могат да бъдат поискани от доставчика на услуги.
- (22) Трансакционните данни, от друга страна, обикновено се следят, за да се получи информация за контактите и местонахождението на потребителя, и могат да

послужат, за да бъде създаден профил на засегнатото лице. Въпреки това данните за достъпа не могат сами по себе си да послужат за подобна цел, например те не разкриват никаква информация за лицата, с които е контактувал потребителят. Затова с настоящото предложение се въвежда нова категория данни, която трябва да се третира по същия начин както данните за абонатите, ако целта за получаването на тези данни е подобна.

- (23) Всички категории съдържат лични данни, поради което за тях действат гаранциите на достиженията на правото на Съюза в областта на защитата на данните, но интензивността на въздействието върху основните права варира, и по-специално между данните на абонатите и данните за достъпа, от една страна, и трансакционните данни и данните за съдържанието, от друга страна. Данните за абонатите и данните за достъпа се полезни за получаването на първи улики в разследване относно самоличността на заподозряно лице, трансакционните данни и данните за съдържанието са най-релевантни като доказателствен материал. Ето защо е от съществено значение всички тези категории данни да бъдат обхванати от инструмента. Поради различната степен на намеса в основните права, са наложени различни условия за получаването на данни за абонатите и данни за достъпа, от една страна, и трансакционни данни и данни за съдържанието, от друга страна.
- (24) Европейската заповед за предоставяне и европейската заповед за запазване са процесуално-следствени действия, които следва да се издават само в рамките на конкретно наказателно производство срещу конкретни известни или все още неизвестни извършители на конкретно престъпление, което вече е извършено, след индивидуална оценка на пропорционалността и необходимостта във всеки отделен случай.
- (25) Настоящият регламент не засяга правомощията за разследване на органите по граждански или административни производства, включително когато такива производства могат да доведат до налагане на санкции.
- (26) Настоящият регламент следва да се прилага за доставчиците на услуги, предлагащи услуги в Съюза, и заповедите, уредени с настоящия регламент, могат да се издават само за данни, отнасящи се до услуги, предлагани в Съюза. Услугите, предлагани изключително извън Съюза, не попадат в приложното поле на настоящия регламент, дори ако доставчикът на услуги е установен в Съюза.
- (27) За да се установи дали доставчик на услуги предлага услуги в Съюза, е необходимо да се прецени дали доставчикът на услуги дава възможност на юридически или физически лица в една или няколко държави членки да използват услугите му. Самата достъпност на онлайн интерфейс, като например достъпността на уебсайта на доставчика на услуги или на посредник или на електронен адрес, или на други координати за връзка в една или няколко държави членки поотделно, не следва обаче да е достатъчно условие за прилагането на настоящия регламент.
- (28) Когато се определя обхватът на прилагане на настоящия регламент, следва също така да е от значение наличието на съществена връзка със Съюза. Следва да се смята, че такава съществена връзка със Съюза съществува, когато доставчикът на услуги има форма на установяване в Съюза. В отсъствието на такава форма на установяване в Съюза критерият за съществена връзка следва да се преценява въз основа на наличието на значителен брой потребители в една или няколко

държави членки или насочването на дейностите към една или няколко държави членки. Насочването на дейностите към една или няколко държави членки може да се определи въз основа на всички релевантни обстоятелства, включително фактори като използването на език или на валута, които обикновено се използват в тази държава членка, или възможността за поръчване на стоки или услуги. Насочването на дейностите към дадена държава членка може също така да бъде изведено от наличието на приложение в съответния национален онлайн магазин за приложения, от предлагането на местна реклама или реклама на език, използван в тази държава членка, или от начина на управление на връзките с клиентите, като например чрез осигуряване на обслужване на клиентите на езика, който обикновено се използва в тази държава членка. Съществена връзка също така се предполага, когато доставчик на услуги насочва дейностите си към една или няколко държави членки, както е предвидено в член 17, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 1215/2012 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела³⁶. От друга страна, предоставянето на услугата с оглед на простото спазване на забраната за дискриминация, предвидена в Регламент (ЕС) 2018/302³⁷, не може само на това основание да се смята за ориентиране или насочването на дейностите към дадена територия в рамките на Съюза.

- (29) Европейска заповед за предоставяне следва да се издава само ако това е необходимо и пропорционално. В оценката следва да се вземе предвид дали заповедта е ограничена до това, което е необходимо за постигане на законната цел за получаване на релевантни и необходими данни, които да послужат като доказателство само в конкретния случай.
- (30) Когато се издава европейска заповед за предоставяне или за запазване, в процеса на издаване или потвърждаване на заповедта винаги трябва да участва съдебен орган. С оглед на по-чувствителния характер на трансакционните данни и данните за съдържанието, издаването или потвърждаването на европейски заповеди за предоставяне с цел предоставянето на такива категории данни изисква съдебен контрол. Тъй като данните за абонатите и за достъпа са по-малко чувствителни, европейските заповеди за запазване, за целите на тяхното разкриване, могат да бъдат издавани или потвърждавани и от компетентните прокурори.
- (31) По същата причина трябва да се направи разграничение във връзка с материалното приложно поле на този регламент: заповедите за предоставяне на данни за абонатите и данни за достъпа могат да бъдат издавани за всяко престъпление, докато достъпът до трансакционните данни и данните за съдържанието следва да бъде предмет на по-строги изисквания, за да се отрази в по-чувствителният характер на тези данни. Определянето на праг позволява възприемането на по-пропорционален подход, наред с редица други предварителни и последващи условия и гаранции, предвидени в предложението,

³⁶ [Регламент \(ЕС\) № 1215/2012](#) на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 20.12.2012 г., стр. 1).

³⁷ [Регламент \(ЕС\) 2018/302](#) на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2018 г. за преодоляване на необоснованото блокиране на географски принцип и на други форми на дискриминация въз основа на националността, местопребиваването или мястото на установяване на клиентите в рамките на вътрешния пазар и за изменение на регламенти (ЕО) № 2006/2004 и (ЕС) 2017/2394 и Директива 2009/22/ЕО (ОВ L 601, 2.3.2018 г., стр. 1).

които да гарантират зачитането на пропорционалността и правата на засегнатите лица. Същевременно прагът не следва да ограничава ефективността на инструмента и използването му от практикуващите юристи. Фактът, че заповедите могат да се издават за разследвания, по които се предвижда максимално наказание лишаване от свобода за не по-малко от три години, ограничава приложното поле на инструмента до по-тежки престъпления, без излишно да засяга възможностите за използването му от практикуващите юристи. С това от приложното му поле се изключват значителен брой престъпления, които се смятат за по-леки от държавите членки, както личи от по-леката максимална санкция. Това решение също така има предимството да бъде лесно приложимо на практика.

- (32) Съществуват специфични престъпления, по които доказателствата обикновено са налични изключително в електронна форма, която по естеството си е особено краткотрайна. Такъв е случаят с престъпленията, свързани с киберпространството, дори тези, които може да не се смятат за тежки сами по себе си, но които могат да причинят широки по обхват или значителни по размер вреди, по-специално в случаите със слабо единично въздействие, но големи по обем общи вреди. В повечето случаи, когато престъплението е извършено посредством информационна система, прилагането на същите прагове, както за други видове престъпления, в повечето случаи би довело до безнаказаност. Това обосновава прилагането на Регламента и за престъпления, за които предвиденото наказание е по-малко от 3 години лишаване от свобода. Допълнителните престъпления, свързани с тероризъм, описани в Директива (ЕС) 2017/541, не изискват предвиденият минимален праг на максималния срок на наказанието да бъде 3 години.
- (33) Освен това е необходимо да се предвиди, че европейската заповед за предоставяне може да се издава единствено ако в издаващата държава съществува подобна заповед за същото престъпление в сходен национален контекст.
- (34) Когато търсените данни се съхраняват или обработват като част от инфраструктура, предоставяна от доставчик на услуги на дружество или друго образувание, различно от физическо лице, обикновено в случай на хостинг услуги, европейската заповед за предоставяне следва да се използва само ако други процесуално-следствените действия, насочени към дружеството или образуванието, не биха били подходящи, по-специално когато това би застрашило разследването. Това е от значение по-специално когато става въпрос за по-големи образувания, като корпорации или държавни субекти, които се възползват от услугите на доставчиците на услуги за целите на осигуряването на корпоративната им информационно-технологична инфраструктура или услуги, или и двете. В такива ситуации първият адресат на европейска заповед за предоставяне следва да бъде дружеството или другото образувание. Това дружество или друго образувание не може да бъде доставчик на услуги, попадащ в приложното поле на настоящия регламент. В случаите обаче, когато влизането в контакт с това образувание не е уместно, например защото е заподозряно в участие в конкретния случай или има индикации за тайно споразумение с обекта на разследването, компетентните органи следва да могат да се обърнат към доставчика на услуги, който предоставя въпросната инфраструктура, да предостави исканите данни. Тази разпоредба не засяга правото да се разпорежи на доставчик на услуги да запази данните.

- (35) Имунитетите и привилегиите, които могат да се отнасят до определени категории лица (като например дипломати) или правоотношения, които се ползват с особена защита (като например поверителността на комуникацията между адвокат и клиент), са споменати в други инструменти за взаимно признаване, като европейската заповед за разследване. Техният обхват и въздействие се различават в зависимост от приложимото национално право, което следва да бъде взето предвид в момента на издаването на заповедта, тъй като издаващият орган може да издаде заповед единствено ако съществува подобна заповед в сходен национален контекст. В допълнение към този основен принцип имунитетите и привилегиите, които защитават данните за достъпа, трансакционните данни или данните за съдържанието в държавата членка на доставчика на услуги, следва да бъдат взети предвид във възможно най-голяма степен в издаващата държава, по същия начин, както ако са били предвидени в националното право на издаващата държава. Това е от значение по-специално когато правото на държавата членка, в която е станал контактът с доставчика на услуги или с неговия юридически представител, предоставя по-висока степен на защита, отколкото правото на издаващата държава. Тази разпоредба също така гарантира зачитането на случаите, в които разкриването на данните може да окаже въздействие върху основните интереси на тази държава членка, като националната сигурност и отбрана. Като допълнителна гаранция тези аспекти следва да се вземат предвид не само при издаването на заповедта, но и впоследствие, при преценяването на относимостта и допустимостта на въпросните данни на съответния етап от наказателното производство, и ако се провежда процедура за принудително изпълнение от органа по принудително изпълнение.
- (36) Европейска заповед за запазване може да се издава за всяко престъпление. Целта ѝ е да се предотврати премахването, заличаването или промяната на съответните данни в ситуации, в които може да е необходимо повече време, за да се стигне до предоставянето на тези данни, например поради използването на канали за съдебно сътрудничество.
- (37) Европейските заповеди за предоставяне и за запазване следва да се отправят до юридическия представител, назначен от доставчика на услуги. Когато не е определен юридически представител, заповедите могат да бъдат отправяни до форма на установяване на доставчика на услуги в Съюза. Такъв би бил случаят, когато доставчикът на услуги не е правно задължен да назначи юридически представител. При неизпълнение от страна на юридическия представител в спешни ситуации, европейската заповед за предоставяне или за запазване може да бъде отправена и до доставчика на услуги наред със или вместо започване на принудително изпълнение на първоначалната заповед съгласно член 14. При неизпълнение от страна на юридическия представител в ситуации, които не са спешни, но при които има явна опасност от загубване на данните, е възможно европейска заповед за предоставяне или за запазване да бъде отправена и до всяка форма на установяване на доставчика на услуги в Съюза. Поради тези различни възможни сценарии, в разпоредбите се използва общият термин „адресат“. Когато дадено задължение, например във връзка с поверителността, се прилага не само за адресата, но и за доставчика на услуги, ако той не е същото лице като адресата, това се уточнява в съответната разпоредба.
- (38) Европейската заповед за предоставяне и европейската заповед за запазване следва да се предават на доставчика на услуги чрез удостоверение за европейска

заповед за предоставяне или удостоверение за европейска заповед за запазване, което следва да бъде преведено. Удостоверенията следва да съдържат същата задължителна информация както заповедите, с изключение на основанията за необходимостта и пропорционалността на мярката или допълнителната информация по делото, за да се избегне застрашаване на разследването. Тъй като обаче основанията и допълнителната информация са част от самата заповед, те дават възможност на заподозряното лице да ги оспори на по-късен етап в хода на наказателното производство. Когато е необходимо, удостоверението трябва да бъде преведено на официалния език или на един от официалните езици на държавата членка на адресата или на друг официален език, който доставчикът на услуги е заявил, че ще приеме.

- (39) Компетентният издаващ орган следва да предаде удостоверението за европейска заповед за предаване или удостоверението за европейска заповед за запазване пряко на адресата, по начин, даващ възможност за писмено документиране, и при условия, които позволяват на доставчика на услуги да установи автентичността, например с препоръчана поща, по защитена електронна поща и платформи или други защитени канали, включително такива, осигурени от доставчика на услуги, при спазване на правилата за защита на личните данни.
- (40) Поисканите данни следва да бъдат предадени на органите до 10 дни след получаване на удостоверението за европейска заповед за предоставяне. В спешни случаи или когато издаващият орган посочи други причини за отклонение от 10-дневния срок, доставчикът следва да спазва по-кратки срокове. Освен непосредствената опасност от заличаване на поисканите данни, тези причини могат да включват обстоятелства, свързани с висящо разследване, например когато поисканите данни са свързани с други спешни процесуално-следствени действия, които не могат да бъдат осъществени без липсващите данни или зависят по друг начин от тях.
- (41) С цел да се даде възможност на доставчиците на услуги да отстраняват проблеми, свързани с формата, е необходимо да се въведе процедура за комуникация между доставчика на услуги и издаващия съдебен орган, в случай че удостоверението за европейска заповед за предоставяне е непълно или съдържа явни грешки или не съдържа достатъчно информация, позволяваща изпълнението на заповедта. Освен това, ако доставчикът на услуги не предаде информацията изчерпателно или своевременно по друга причина, например защото смята, че има противоречие със задължение, произтичащо от правото на трета държава, или защото смята, че европейската заповед за предоставяне не е била издадена при спазване на изискванията на настоящия регламент, той следва да се обърне към издаващите органи и да представи подходяща обосновка. Следователно процедурата за комуникация следва да предоставя широка възможност за поправяне или преразглеждане на ранен етап на удостоверението за европейска заповед за предоставяне от издаващия орган. За да се гарантира наличието на данните, доставчикът на услуги следва да запазва данните, ако може да идентифицира търсените данни.
- (42) След като получи удостоверение за европейска заповед за запазване доставчикът на услуги следва да запази поисканите данни за срок до 60 дни, освен ако издаващият орган го уведоми, че е задвижил процедурата по издаване на последващо искане за предоставяне, като в този случай запазването следва да бъде продължено. 60-дневният срок е изчислен така, че да даде възможност за задвижване на официално искане. Това изисква да са били предприети поне

някои официални действия, например изпращане на искане за правна взаимопомощ за превод. След като тази информация бъде получена, данните следва да бъдат запазени толкова дълго, колкото е необходимо, до предоставянето на данните в контекста на последващо искане за предоставяне.

- (43) Доставчиците на услуги и техните юридически представители следва да осигуряват поверителност и при поискване от издаващия орган да се въздържат от информиране на лицето, чиито данни се търсят, за да се предпази разследването на престъпленията, при спазване на член 23 от Регламент (ЕС) 2016/679³⁸. Информирането на потребителя все пак е съществен елемент за осигуряването на възможност за съдебен контрол и на правни средства за защита и, ако от доставчика на услуги е било поискано да не информира потребителя, то следва да бъде извършвано от органа, ако няма риск от застрашаване на висящите разследвания, в съответствие с националната мярка за прилагане на член 13 от Директива (ЕС) 2016/680³⁹.
- (44) При липса на доброволно изпълнение от страна на адресата, издаващият орган може да предаде пълната заповед, включително обосновката относно необходимостта и пропорционалността, придружена от удостоверение, на компетентния орган в държавата членка, където пребивава или е установен адресатът на удостоверението. Тази държава членка следва да изпълни по принудителен ред удостоверението в съответствие със своето национално право. Държавите членки следва да предвидят налагане на ефективни, пропорционални и възпиращи парични санкции в случай на нарушаване на задълженията, установени с настоящия регламент.
- (45) Процедурата по принудително изпълнение представлява процедура, при която адресатът може да възрази срещу принудителното изпълнение като се позове на определени ограничени основания. Органът по принудително изпълнение може да откаже да признае и изпълни принудително заповедта на същите основания или ако се прилагат имунитет или привилегии, предвидени в националното му право, или ако разкриването може да окаже въздействие върху основните интереси на неговата държава членка, например националната сигурност и отбрана. Органът по принудително изпълнение следва да се консултира с издаващия орган преди да откаже признаването или изпълнението на заповедта на тези основания. При липса на доброволно изпълнение органите могат да налагат санкции. Тези санкции следва да бъдат пропорционални също и с оглед на конкретните обстоятелства, като например повторно или системно неизпълнение.
- (46) Без да се засягат задълженията им във връзка със защитата на данните, доставчиците на услуги не следва да носят отговорност в държавите членки за

³⁸ [Регламент \(ЕС\) 2016/679](#) на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

³⁹ [Директива \(ЕС\) 2016/680](#) на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

вреди, причинени на техните потребители или на трети страни, които произтичат изключително от добросъвестното спазване на удостоверение за европейска заповед за предоставяне или удостоверение за европейска заповед за запазване.

- (47) Наред с физическите лица, чиито данни се искат, доставчиците на услуги и третите държави също могат да бъдат засегнати от процесуално-следственото действие. С цел да се гарантира зачитане на суверенните интереси на третите държави, да се защити засегнатото физическо лице и да се отстранят противоречията между задълженията на доставчиците на услуги, настоящият инструмент предвижда специален механизъм за съдебен контрол, в случай че спазването на европейската заповед за предоставяне би попречило на доставчиците на услуги да спазват законово задължение, произтичащо от правото на трета държава.
- (48) За тази цел, когато адресатът смята, че в конкретния случай европейската заповед за предоставяне би довела до нарушение на правно задължение, произтичащо от правото на трета държава, той следва винаги да информира издаващия орган чрез мотивирано възражение, като използва предвидените за целта формуляри. В такъв случай издаващият орган следва да преразгледа европейската заповед за предоставяне с оглед на мотивираното възражение, вземайки под внимание същите критерии, които ще трябва да се следват от компетентния съд. Когато органът реши да потвърди заповедта, процедурата следва да бъде отнесена до компетентния съд, за който съответната държава членка е подала уведомление, който в такъв случай преразглежда заповедта.
- (49) Когато определя дали има противоречащо задължение в конкретните обстоятелства по разглеждания случай, компетентният съд следва да разчита на подходящи външни експертни познания, когато това е необходимо, например ако преразглеждането повдига въпроси относно тълкуването на правото на съответната трета държава. Това може да включва консултации с централните органи на тази държава.
- (50) Експертни познания относно тълкуването могат да се предоставят и чрез експертни становища, когато има такива на разположение. Информация и съдебна практика относно тълкуването на правото на трети държави и относно процедурите при конфликт в държавите членки следва да бъдат предоставени на разположение на централна платформа, като проекта SIRIUS и/или Европейската съдебна мрежа. Това следва да даде възможност на съдилищата да се възползват от опита и експертните познания, събрани от други съдилища по същите или сходни въпроси. Това не следва да възпрепятства провеждането на нова консултация с третата държава, ако това е уместно.
- (51) Когато са налице противоречащи си задължения, съдът следва да определи дали противоречащите разпоредби на третата държава забраняват разкриването на съответните данни на основание, че това е необходимо за защитата на основните права на засегнатите физически лица или на основните интереси на третата държава, свързани с националната сигурност или отбрана. При извършване на тази преценка съдът следва да взема под внимание дали вместо да бъде предназначено да защитава основните права или основни интереси на третата държава, свързани с националната сигурност или отбрана, правото на третата държава явно има за цел да защитава други интереси или е предназначено за предпазване на незаконни дейности от искания на правоприлагащите органи в

контекста на наказателните разследвания. Когато съдът стигне до заключението, че противоречащите разпоредби на третата държава забраняват разкриването на съответните данни на основание, че това е необходимо за защитата на основните права на засегнатите физически лица или на основните интереси на третата държава, свързани с националната сигурност или отбрана, той следва да се консултира с третата държава чрез своите централни органи, които вече съществуват за целите на правната взаимопомощ в повечето части на света. Съдът следва да определи срок, в който третата държава може да възрази срещу доброволното изпълнение на европейската заповед за предоставяне; ако органите на третата държава не отговорят в определения (удължен) срок, въпреки напомняне, с което се уведомяват за последиците от непредоставянето на отговор, съдът потвърждава заповедта. Ако органите на третата държава възразят срещу разкриването, съдът следва да отмени заповедта.

- (52) Във всички останали случаи на противоречащи си задължения, които не са свързани с основни права на личността или с основни интереси на третата държава, свързани с националната сигурност или отбрана, съдът следва да вземе решението дали да потвърди европейската заповед за предоставяне като прецени редица фактори, които имат за цел да установят силата на връзката с всяка от двете намесени юрисдикции, съответните интереси от получаването или предотвратяването на разкриването на данните, както и възможните последици за доставчика на услуги, произтичащи от задължението за изпълнение на заповедта. По отношение на престъпленията, свързани с киберпространството, е важно, че мястото на извършване на престъплението обхваща както мястото (местата), където е извършено деянието, така и мястото (местата), където са настъпили последиците от престъплението.
- (53) Условието, предвидени в член 9, са приложими и когато възникват противоречащи си задължения, произтичащи от правото на трета държава. Докато трае процедурата, данните следва да бъдат запазени. Ако заповедта бъде отменена, е възможно да се издаде нова заповед за запазване, за да се позволи на издаващия орган да иска предоставяне на данните по други канали, например чрез правна взаимопомощ.
- (54) От изключително значение е всички лица, чиито данни са поискани в наказателни разследвания или наказателни производства, да имат достъп до ефективни правни средства за защита в съответствие с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз. При заподозрените и обвиняемите лица правото на ефективни правни средства за защита следва да се упражнява в хода на наказателното производство. Това може да се отрази върху допустимостта на доказателствата, получени с такива средства, или според случая — на тежестта им в производството. Наред с това те се ползват от всички процесуални гаранции, които се прилагат за тях, като правото на информация. Другите лица, които не са заподозрени или обвиняеми, също следва да имат право на ефективни правни средства за защита. Поради това следва да се предвиди поне възможност за оспорване на законосъобразността на европейската заповед за предоставяне, в това число и необходимостта и пропорционалността на заповедта. Настоящият регламент не следва да ограничава възможните основания за оспорване на законосъобразността на заповедта. Тези правни средства за защита следва да се упражняват в издаващата държава в съответствие с националното право. Разпоредбите относно обезпечителните мерки следва да се уреждат от националното право.

- (55) Наред с това, в хода на процедурата за принудително изпълнение и свързаното с това правно средство за защита адресатът може да възразява срещу принудителното изпълнение на европейска заповед за предоставяне или европейска заповед за запазване въз основа на редица изчерпателно посочени основания, включително това, че заповедта не е издадена или потвърдена от компетентен орган, или че е в явно нарушение на Хартата на основните права на Европейския съюз, или че представлява очевидна злоупотреба. Така например заповед с искане за предоставяне на данни за съдържанието, отнасяща се до неопределена категория лица в дадена географска зона или без връзка с конкретно наказателно производство явно не би отговаряла на условията за издаване на европейска заповед за предоставяне.
- (56) Защитата на физическите лица при обработването на лични данни е основно право. Съгласно член 8, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз и член 16, параграф 1 от ДФЕС всеки има право на защита на личните си данни. При прилагането на настоящия регламент държавите членки следва да гарантират, че личните данни са защитени и могат да бъдат обработвани единствено в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680.
- (57) Личните данни, получени по силата на настоящия регламент, следва да бъдат обработвани само когато това е необходимо и пропорционално на целите за предотвратяване, разследване, разкриване и наказателно преследване на престъпления или изпълнение на наказания и упражняване на правата на защита. По-специално, държавите членки следва да гарантират, че по отношение на предаването за целите на настоящия регламент на лични данни от съответните органи към доставчиците на услуги се прилагат подходящи политики и мерки за защита на данните, включително мерки за гарантиране на сигурността на данните. Доставчиците на услуги следва да гарантират същото при предаването на лични данни на съответните органи. Само оправомощени лица следва да имат достъп до информацията, съдържаща лични данни, което може да бъде постигнато чрез процедури за автентификация. Следва да се помисли за използването на механизми за гарантиране на автентичността, например национални системи за електронна идентификация, за които е извършено уведомяване, или удостоверителни услуги съгласно предвиденото в Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО.
- (58) Комисията следва да извърши оценка на настоящия регламент въз основа на петте критерия за ефикасност, ефективност, важност, съгласуваност и добавена стойност за ЕС, като тази оценка следва да служи като основа за оценки на въздействието на евентуални допълнителни мерки. Следва редовно да се събира информация и тя следва да бъде използвана при оценката на настоящия регламент.
- (59) Използването на предварително преведени и стандартизирани формуляри улеснява сътрудничеството и обмена на информация между съдебните органи и доставчиците на услуги, позволявайки им да обезпечават и предават електронни доказателства по-бързо и ефективно, като същевременно необходимите изисквания за сигурност се изпълняват по удобен за потребителите начин. Тези формуляри намаляват разходите за превод и допринасят за установяването на

стандарт за високо качество. По същия начин формулярите за отговор следва да дават възможност за стандартизиран обмен на информация, особено когато доставчиците на услуги не са в състояние да спазят заповедта, тъй като акаунтът не съществува или защото няма налични данни. Формулярите следва също така да улесняват събирането на статистически данни.

- (60) С цел да се предприемат ефективни действия във връзка с евентуална необходимост от подобрения по отношение на съдържанието на удостоверенията за европейска заповед за предоставяне и удостоверенията за европейска заповед за запазване, както и на формуляра, който ще се използва за предоставяне на информация във връзка с невъзможността за изпълнение на посочените удостоверения, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с изменението на приложения I, II и III към настоящия регламент. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.⁴⁰ По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (61) Мерките, основаващи се на настоящия регламент, не следва да изместват европейските заповеди за разследване съгласно Директива 2014/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴¹ за получаване на електронни доказателства. Органите на държавите членки следва да избират средството, което е най-адаптирано спрямо конкретната ситуация; те могат да предпочетат да използват европейската заповед за разследване, когато искат съвкупност от различни видове процесуално-следствени действия, които включват, но не са ограничени до предоставянето на електронни доказателства от друга държава членка.
- (62) Вследствие на развитие на технологиите, след няколко години може да преобладават нови форми на средства за комуникация или да възникнат пропуски при прилагането на настоящия регламент. Поради това е важно да се предвиди извършването на преглед на неговото прилагане.
- (63) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно да се подобрят обезпечаването и получаването на електронни доказателства през граница, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки предвид нейния трансграничен характер, а може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

⁴⁰ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

⁴¹ [Директива 2014/41/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. относно Европейска заповед за разследване по наказателноправни въпроси (ОВ L 130, 1.5.2014 г., стр. 1).

- (64) В съответствие с член 3 от Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, *[Обединеното кралство/Ирландия са нотифицирали желанието си да участват в приемането и прилагането на настоящия регламент]* или *[и без да се засяга член 4 от посочения протокол Обединеното кралство/Ирландия не участват в приемането на настоящия регламент и не са обвързани от него, нито от неговото прилагане]*.
- (65) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (66) Проведена беше консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните в съответствие с член 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета⁴² и той даде становище на (...) ⁴³,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Глава 1: Предмет, определения и приложно поле

Член 1 Предмет

1. С настоящия регламент се определят правилата, съгласно които орган на държава членка може да разпорежи на доставчик на услуги, предлагащ услуги в Съюза, да предостави или запази електронни доказателства, независимо от местонахождението на данните. Настоящият регламент се прилага без да се засягат правомощията на националните органи да задължават доставчиците на услуги, установени или представени на тяхна територия, да спазват подобните национални мерки.
2. Настоящият регламент няма за последица изменение на задължението за спазване на основните права и правни принципи, залегнали в член 6 от ДЕС, включително правата на защита на лицата, срещу които е образувано наказателно производство, и не засяга задълженията, възложени на правоприлагащите или съдебните органи в това отношение.

Член 2 Определения

За целта на настоящия регламент се прилагат следните определения:

⁴² Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

⁴³ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

- (1) „европейска заповед за предоставяне“ означава решение със задължителна сила, прието от издаващ орган на държава членка, с което доставчик на услуги, предлагащ услуги в Съюза и установен или представен в друга държава членка, се задължава да предостави електронни доказателства;
- (2) „европейска заповед за запазване“ означава решение със задължителна сила, прието от издаващ орган на държава членка, с което доставчик на услуги, предлагащ услуги в Съюза и установен или представен в друга държава членка, се задължава да запази електронни доказателства предвид предстоящо искане за предоставяне;
- (3) „доставчик на услуги“ означава всяко физическо или юридическо лице, което предоставя една или повече от следните категории услуги:
 - а) електронна съобщителна услуга съгласно определението в член 2, параграф 4 от [Директивата за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения];
 - б) услуги на информационното общество съгласно определението в член 1, параграф 1, буква б) от Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁴, при които съхранението на данни е определящ компонент на услугата, предоставяна на потребителя, включително социалните мрежи, онлайн пазарите, улесняващи трансакциите между своите потребители, и другите доставчици на хостинг услуги;
 - в) интернет услуги за имена на домейни и IP номериране, като доставчици на IP адреси, регистри на имена на домейни, регистратори на имена на домейни и свързани услуги за поверителност и прокси услуги;
- (4) „предлагащ услуги в Съюза“ означава:
 - а) който предоставя възможност на юридически или физически лица в една или повече държави членки да ползват услугите, изброени в точка (3) по-горе; и
 - б) който има съществена връзка с държавата(ите) членка(и), посочена(и) в буква а);
- (5) „форма на установяване“ означава или действителното осъществяване на стопанска дейност за неопределен период от време посредством стабилна инфраструктура, от която се осъществява дейността по предоставяне на услуги, или стабилна инфраструктура, от която се извършва управлението на дейността;
- (6) „електронни доказателства“ означава доказателства, съхранявани в електронна форма от или от името на доставчик на услуги в момента на получаване на удостоверение за заповед за предоставяне или запазване, които се състоят от съхранявани данни за абонатите, данни за достъпа, трансакционни данни и данни за съдържанието;
- (7) „данни за абонатите“ означава всякакви данни, отнасящи се до:

⁴⁴ [Директива \(ЕС\) 2015/1535](#) на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г. установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ L 241, 17.9.2015 г., стр. 1).

- а) самоличността на абонат или клиент, като например предоставените име, дата на раждане, пощенски или географски адрес, данни за фактуриране и плащане, телефон или адрес на електронна поща;
 - б) вида на услугата и нейната продължителност, включително технически данни и данни за идентифициране на съответни технически мерки или интерфейси, използвани от или предоставени на абоната или клиента, и данни, свързани с потвърждаването на ползването на услугата, с изключение на пароли или други средства за автентификация, използвани вместо парола, които се предоставят от потребител или се създават по искане на потребител;
- (8) „данни за достъпа“ означава данни относно началото и края на сесията за достъп до услугата от страна на потребителя, които са абсолютно необходими единствено с цел идентифициране на потребителя на услугата, например датата и часа на ползване или влизането и излизането от услугата, заедно с IP адреса, предоставен на потребителя на услуга от доставчика на услугата за достъп до интернет, и с данните за идентифициране на използвания интерфейс и потребителското име на потребителя. Това включва метаданните на електронни съобщения съгласно определението в член 4, параграф 3, буква в) от [Регламента относно зачитането на личния живот и защитата на личните данни в електронните съобщения];
- (9) „трансакционни данни“ означава данни, свързани с предоставянето на услуга, предлагана от доставчик на услуги, които служат за предоставяне на контекст или допълнителна информация за тази услуга и се генерират или обработват от информационна система на доставчика на услуги, например източника и местоназначението на съобщение или друг вид взаимодействие, данните за местоположението на устройството, датата, часа, продължителността, размера, маршрута, формата, използвания протокол и вида на компресиране, освен ако тези данни представляват данни за достъпа. Това включва метаданните на електронни съобщения съгласно определението в член 4, параграф 3, буква в) от [Регламента относно зачитането на личния живот и защитата на личните данни в електронните съобщения];
- (10) „данни за съдържанието“ означава всякакви данни, съхранявани в цифров формат, например текст, глас, видео, изображения и звук, различни от данните за абонатите, данните за достъпа или трансакционните данни;
- (11) „информационна система“ означава информационна система по смисъла на член 2, буква а) от Директива 2013/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴⁵;
- (12) „издаваща държава“ означава държавата членка, в която е издадена европейската заповед за предоставяне или европейската заповед за запазване;
- (13) „държава по принудително изпълнение“ означава държавата членка, в която пребивава или е установен адресатът на европейската заповед за предоставяне или европейската заповед за запазване, и на която са предадени за принудително изпълнение европейската заповед за предоставяне и

⁴⁵ [Директива 2013/40/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 12 август 2013 г. относно атаките срещу информационните системи и за замяна на Рамково решение 2005/222/ПВР на Съвета (ОВ L 218, 14.8.2013 г., стр. 8).

удостоверението за европейска заповед за предоставяне или европейската заповед за запазване и удостоверението за европейска заповед за запазване;

- (14) „орган по принудително изпълнение“ означава компетентният орган в държавата по принудително изпълнение, на когото издаващият орган е предал за принудително изпълнение европейската заповед за предоставяне и удостоверението за европейска заповед за предоставяне или европейската заповед за запазване и удостоверението за европейска заповед за запазване;
- (15) „спешни случаи“ означава ситуации, при които има непосредствена заплаха за живота или физическата неприкосновеност на дадено лице или за критична инфраструктура по смисъла на член 2, буква а) от Директива 2008/114/ЕО на Съвета⁴⁶.

Член 3

Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага за доставчиците на услуги, които предлагат услуги в Съюза.
2. Европейски заповеди за предоставяне и европейски заповеди за запазване могат да се издават само за наказателните производства, като това може да става както по време на досъдебната, така и по време на съдебната фаза на производството. Заповедите могат да се издават и в производства, касаещи престъпление, за което в издаващата държава може отговаря и да бъде наказано юридическо лице.
3. Заповедите, уредени с настоящия регламент, могат да се издават само за данни, отнасящи се до услуги по смисъла на член 2, параграф 3, предлагани в Съюза.

Глава 2: Европейска заповед за предоставяне, европейска заповед за запазване и удостоверения

Член 4

Издаващ орган

1. Европейска заповед за предоставяне, отнасяща се за данни за абонати и данни за достъпа, може да се издава от:
 - а) съдия, съд, съдия-следовател или прокурор, компетентен по съответния случай; или
 - б) друг компетентен орган, определен от издаващата държава, който в съответния случай действа в качеството си на разследващ орган в наказателното производство и е компетентен да разпорежда събирането на доказателства в съответствие с националното право. Такава европейска заповед за предоставяне се потвърждава, след проверка на съответствието ѝ с условията за издаване на европейска заповед за предоставяне по

⁴⁶ [Директива 2008/114/ЕО на Съвета](#) от 8 декември 2008 г. относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита (ОВ L 345, 23.12.2008 г., стр. 75).

настоящия регламент, от съдия, съд, съдия-следовател или прокурор в издаващата държава.

2. Европейска заповед за предоставяне, отнасяща се за трансакционни данни и данни за съдържанието, може да се издава само от:
 - а) съдия, съд или съдия-следовател, компетентен по съответния случай; или
 - б) друг компетентен орган, определен от издаващата държава, който в съответния случай действа в качеството си на разследващ орган в наказателното производство и е компетентен да разпорежда събирането на доказателства в съответствие с националното право. Такава европейска заповед за предоставяне се потвърждава, след проверка на съответствието ѝ с условията за издаване на европейска заповед за предоставяне по настоящия регламент, от съдия, съд или съдия-следовател в издаващата държава.
3. Европейска заповед за запазване може да се издава от:
 - а) съдия, съд, съдия-следовател или прокурор, компетентен по съответния случай; или
 - б) друг компетентен орган, определен от издаващата държава, който в съответния случай действа в качеството си на разследващ орган в наказателното производство и е компетентен да разпорежда събирането на доказателства в съответствие с националното право. Такава европейска заповед за запазване се потвърждава, след проверка на съответствието ѝ с условията за издаване на европейска заповед за запазване по настоящия регламент, от съдия, съд, съдия-следовател или прокурор в издаващата държава.
4. Когато заповедта е потвърдена от съдебен орган съгласно параграф 1, буква б), параграф 2, буква б) и параграф 3, буква б), този орган може също да се счита за издаващ орган за целите на предаването на удостоверение за европейска заповед за предоставяне и на удостоверение за европейска заповед за запазване.

Член 5

Условия за издаване на европейска заповед за предоставяне

1. Издаващ орган може да издаде европейска заповед за предоставяне само ако са спазени условията, предвидени в настоящия член.
2. Европейската заповед за предоставяне трябва да е необходима и пропорционална на целта на производствата, посочени в член 3, параграф 2, и може да се издава само ако подобна мярка е на разположение за същото престъпление при сходна ситуация на национално ниво в държавата членка.
3. Европейски заповеди за предоставяне на данни за абонати или данни за достъпа могат да се издават за всички престъпления.
4. Европейски заповеди за предоставяне на трансакционни данни или данни за съдържанието могат да се издават само:
 - а) за престъпления, за които предвиденото максимално наказание в издаващата държава е лишаване от свобода за не по-малко от 3 години, или

- б) за следните престъпления, ако те са изцяло или частично извършени посредством информационна система:
 - престъпленията по смисъла на членове 3, 4 и 5 от Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета⁴⁷;
 - престъпленията по смисъла на членове 3—7 от Директива 2011/93/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴⁸;
 - престъпленията по смисъла на членове 3—8 от Директива 2013/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета;
 - в) за престъпленията по смисъла на членове 3—12 и член 14 от Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁹.
5. Европейската заповед за предоставяне съдържа следната информация:
- а) издаващия орган и, ако е приложимо, потвърждаващия орган;
 - б) адресата на европейската заповед за предоставяне, уреден в член 7;
 - в) лицата, чиито данни се искат, освен когато единствената цел на заповедта е да се идентифицира дадено лице;
 - г) исканата категория данни (данни за абонатите, данни за достъпа, трансакционни данни или данни за съдържанието);
 - д) ако е приложимо, периода от време, за който се иска предоставяне на данни;
 - е) приложимите наказателноправни разпоредби на издаващата държава;
 - ж) в случай на спешност или искане за по-ранно разкриване — причините за него;
 - з) когато търсените данни се съхраняват или обработват като част от инфраструктура, предоставяна от доставчик на услуги на дружество или друго образувание, различно от физическо лице — потвърждение, че заповедта е изготвена при спазване на параграф 6;
 - и) основанията за необходимостта и пропорционалността на мярката.
6. Когато търсените данни се съхраняват или обработват като част от инфраструктура, предоставяна от доставчик на услуги на дружество или друго образувание, различно от физическо лице, европейската заповед за предоставяне може да се отправи до доставчика на услуги само когато е неподходящо процесуално-следствените действия да се насочат към дружеството или образуванието, по-специално поради това, че биха могли да застрашат разследването.

⁴⁷ [Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета](#) от 28 май 2001 г. относно борбата с измамата и подправянето на платежни средства, различни от парите в брой (ОВ L 149, 2.6.2001 г., стр. 1).

⁴⁸ [Директива 2011/93/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография и за замяна на Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета (ОВ L 335, 17.12.2011 г., стр. 1).

⁴⁹ [Директива \(ЕС\) 2017/541](#) на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно борбата с тероризма и за замяна на Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета, и за изменение на Решение 2005/671/ПВР на Съвета (ОВ L 88, 31.3.2017 г., стр. 6).

7. Ако издаващият орган има основания да смята, че поисканите трансакционни данни или данни за съдържанието са защитени с имунитет и привилегии, предоставени от правото на държавата членка, в която пребивава или е установен адресатът, или че разкриването на тези данни може да окаже въздействие върху основните интереси на тази държава членка, като националната сигурност и отбрана, то издаващият орган трябва да потърси пояснения преди да издаде европейска заповед за предоставяне, включително като се консултира с компетентните органи на засегнатата държава членка, било директно, или чрез Еуроюст или Европейската съдебна мрежа. Ако издаващият орган смята, че исканите данни за достъпа, трансакционни данни или данни за съдържанието са защитени с такъв имунитет и привилегии или че разкриването им би оказало въздействие върху основните интереси на другата държава членка, той не издава европейската заповед за предоставяне.

Член 6

Условия за издаване на европейска заповед за запазване

1. Издаващ орган може да издаде европейска заповед за запазване само ако са спазени условията, предвидени в настоящия член.
2. Тя може да бъде издадена, когато това е необходимо и пропорционално, за да се предотвратят премахването, заличаването или промяната на данни предвид предстоящо искане за предоставяне на тези данни чрез правна взаимопомощ, европейска заповед за разследване или европейска заповед за предоставяне. Европейски заповеди за запазване на данни могат да се издават за всички престъпления.
3. Европейската заповед за запазване съдържа следната информация:
 - а) издаващия орган и, ако е приложимо, потвърждаващия орган;
 - б) адресата на европейската заповед за запазване, уреден в член 7;
 - в) лицата, чиито данни ще се запазят, освен когато единствената цел на заповедта е да се идентифицира дадено лице;
 - г) категорията данни, която да бъде запазена (данни за абонатите, данни за достъпа, трансакционни данни или данни за съдържанието);
 - д) ако е приложимо, периода от време, данните от който се иска да бъдат запазени;
 - е) приложимите наказателноправни разпоредби на издаващата държава;
 - ж) основанията за необходимостта и пропорционалността на мярката.

Член 7

Адресат на европейска заповед за предоставяне и европейска заповед за запазване

1. Европейската заповед за предоставяне и европейската заповед за запазване се отправят директно до юридически представител, определен от доставчика на услуги за целите на събирането на доказателства по наказателни производства.

2. Ако не е назначен специален юридически представител, европейската заповед за предоставяне и европейската заповед за запазване могат да се отправят до всяка форма на установяване на доставчика на услуги в Съюза.
3. Ако в спешен случай съгласно член 9, параграф 2 юридическият представител не се съобрази с удостоверение за европейска заповед за предоставяне, въпросното удостоверение може да се отправи до всяка форма на установяване на доставчика на услуги в Съюза.
4. Когато юридическият представител не спазва задълженията си по членове 9 или 10 и издаващият орган смята, че има сериозна опасност данните да бъдат загубени, европейската заповед за предоставяне или европейската заповед за запазване може да се отправи до всяка форма на установяване на доставчика на услуги в Съюза.

Член 8

Удостоверение за европейска заповед за предоставяне и за европейска заповед за запазване

1. Европейската заповед за предоставяне или за запазване се предава на адресата по член 7 чрез удостоверение за европейска заповед за предоставяне или удостоверение за европейска заповед за запазване.

Издаващият или потвърждаващият орган попълва удостоверението за европейска заповед за предоставяне, съдържащо се в приложение I, или удостоверението за европейска заповед за запазване, съдържащо се в приложение II, подписва го и заверява съдържанието му като вярно и точно.
2. Удостоверението за европейска заповед за предоставяне или удостоверението за европейска заповед за запазване се предава пряко по начин, даващ възможност за писмено документиране, и при условия, които позволяват на адресата да установи неговата автентичност.

Когато доставчици на услуги, държави членки или органи на Съюза са създали специални платформи или други сигурни канали за обработване на исканията за данни, отправяни от правоприлагащите и съдебните органи, издаващият орган може също да реши да предаде удостоверението чрез тези канали.
3. Удостоверението за европейска заповед за предоставяне съдържа информацията, посочена в член 5, параграф 5, букви а)–з), както и достатъчно информация, която да позволява на адресата да идентифицира и да се свърже с издаващия орган. Не се посочват основанията за необходимостта и пропорционалността на мярката или повече подробности във връзка с разследванията.
4. Удостоверението за европейска заповед за запазване съдържа информацията, посочена в член 6, параграф 3, букви а)–е), както и достатъчно информация, която да позволява на адресата да идентифицира и да се свърже с издаващия орган. Не се посочват основанията за необходимостта и пропорционалността на мярката или повече подробности във връзка с разследванията.
5. Когато е необходимо, удостоверението за европейска заповед за предоставяне или удостоверението за европейска заповед за запазване се превежда на официален език на Съюза, приет от адресата. Когато не е бил посочен език,

удостоверението за европейска заповед за предоставяне или удостоверението за европейска заповед за запазване се превежда на един от официалните езици на държавата членка, в която пребивава или е установен юридическият представител.

Член 9

Изпълнение на удостоверение за европейска заповед за предоставяне

1. След като получи удостоверението за европейска заповед за предоставяне адресатът прави необходимото, за да предаде поисканите данни директно на издаващия орган или на правоприлагащите органи, посочени в удостоверението, в срок до 10 дни от получаването на удостоверението, освен ако издаващият орган посочи причини за по-ранно разкриване.
2. При спешни случаи адресатът предава поисканите данни без ненужно отлагане и в срок до 6 часа от получаването на удостоверението за европейска заповед за предоставяне.
3. Ако адресатът не може да изпълни задължението си, тъй като удостоверението за европейска заповед за предоставяне е непълно, съдържа явни грешки или не съдържа достатъчно информация, която да позволи изпълнението му, адресатът уведомява без ненужно отлагане издаващия орган, посочен в удостоверението, и иска пояснения, като за целта използва формуляра, съдържащ се в приложение III. Той информира издаващия орган дали е възможно идентифициране и запазване, както е предвидено в параграф 6. Издаващият орган реагира веднага и в срок най-много до 5 дни. Сроковете по параграфи 1 и 2 не се прилагат докато не бъдат предоставени пояснения.
4. Ако адресатът не може да спази задължението си поради непреодолима сила или фактическа невъзможност, която не се дължи на адресата или доставчика на услуги, ако те са различни лица, по-специално тъй като лицето, чиито данни се искат, не е техен клиент или данните са били заличени преди получаването на удостоверението за европейска заповед за предоставяне, адресатът уведомява без ненужно отлагане издаващия орган, посочен в удостоверението, и обяснява причините, като за целта използва формуляра, съдържащ се в приложение III. Ако са изпълнени съответните условия, издаващият орган оттегля удостоверението за европейска заповед за предоставяне.
5. Във всички случаи, когато адресатът по други причини не предоставя исканата информация, не предоставя изчерпателна информация или не предоставя информацията в срок, той уведомява издаващия орган за причините за това без да отлага и най-късно в срока, установен в параграфи 1 и 2, като за целта използва формуляра, съдържащ се в приложение III. Издаващият орган преразглежда заповедта като взема под внимание информацията, предоставена от доставчика на услуги и, ако е необходимо, определя нов срок, в който доставчикът на услуги да предостави данните.

Ако адресатът смята, че удостоверението за европейска заповед за предоставяне не може да бъде изпълнено, тъй като въз основа само на информацията, съдържаща се в това удостоверение, става ясно, че то е в явно нарушение на Хартата на основните права на Европейския съюз или че представлява очевидна злоупотреба, адресатът също изпраща формуляра, съдържащ се в приложение III, до компетентния орган по принудително изпълнение в държавата членка на адресата. В такива случаи компетентният

правоприлагащ орган може да поиска пояснения от издаващия орган във връзка с европейската заповед за предоставяне, било директно, или чрез Еуроюст или Европейската съдебна мрежа.

6. Адресатът запазва поисканите данни, ако не ги предоставя незабавно, освен когато информацията в удостоверението за европейска заповед за предоставяне не му позволява да идентифицира исканите данни, в който случай той иска пояснения съгласно параграф 3. Данните се запазват до предоставянето им, независимо дали това става въз основа на пояснената европейска заповед за предоставяне или на удостоверението за нея, или по други канали, например чрез правна взаимопомощ. Ако предоставянето на данните и тяхното запазване повече не са необходими, издаващият орган и, ако е приложимо съгласно член 14, параграф 8, правоприлагащият орган уведомява адресата за това без ненужно отлагане.

Член 10

Изпълнение на удостоверение за европейска заповед за запазване

1. При получаване на удостоверението за европейска заповед за запазване адресатът запазва исканите данни без ненужно отлагане. Запазването се преустановява след 60 дни, освен ако издаващият орган потвърди, че последващото искане за предоставяне е било внесено.
2. Ако в срока по параграф 1 издаващият орган потвърди, че последващото искане за предоставяне е било внесено, адресатът запазва данните толкова дълго, колкото е необходимо, за да бъдат предоставени след връчването на последващото искане за предоставяне.
3. Ако запазването не е необходимо повече, издаващият орган уведомява адресата без ненужно отлагане.
4. Ако адресатът не може да спази задължението си, тъй като удостоверението е непълно, съдържа явни грешки или не съдържа достатъчно информация, която да позволи изпълнението му, адресатът уведомява без ненужно отлагане издаващия орган, посочен в удостоверението, и иска пояснения, като за целта използва формуляра, съдържащ се в приложение III. Издаващият орган реагира веднага и в срок най-много до 5 дни. Адресатът прави необходимото, за да гарантира от своя страна, че необходимото пояснение може да бъде получено, така че той да може да изпълни задължението си по параграф 1.
5. Ако адресатът не може да спази задължението си поради непреодолима сила или фактическа невъзможност, която не се дължи на адресата или доставчика на услуги, ако те са различни лица, по-специално тъй като лицето, чиито данни се искат, не е техен клиент или данните са били заличени преди получаването на заповедта, адресатът уведомява без ненужно отлагане издаващия орган, посочен в удостоверението за европейска заповед за запазване, и обяснява причините, като за целта използва формуляра, съдържащ се в приложение III. Ако тези условия са изпълнени, издаващият орган оттегля удостоверението за европейска заповед за запазване.
6. Във всички случаи, при които адресатът не запазва поисканата информация по други причини измежду посочените във формуляра в приложение III, адресатът уведомява без ненужно отлагане издаващия орган за причините, като за целта използва формуляра, съдържащ се в приложение III. Издаващият орган

преразглежда заповедта като взема под внимание обосновката, представена от доставчика на услуги.

Член 11

Поверителност и информиране на потребителя

1. Адресатите и доставчиците на услуги, ако те са различни лица, вземат необходимите мерки за осигуряване на поверителността на удостоверението за европейска заповед за предоставяне и удостоверението за европейска заповед за запазване и на данните, които са предоставени или запазени, и при поискване от издаващия орган се въздържат от информиране на лицето, чиито данни се търсят, за да не се възпрепятства съответното наказателно производство.
2. Когато издаващият орган е поискал от адресата да се въздържи от информиране на лицето, чиито данни се търсят, издаващият орган информира за предоставянето на данни лицето, чиито данни се търсят чрез удостоверението за европейска заповед за предоставяне, без ненужно отлагане. Предоставянето на тази информация може да бъде отложено толкова, колкото е необходимо, и доколкото е пропорционално за избягването на възпрепятстване на съответното наказателно производство.
3. Когато уведомява засегнатото лице, издаващият орган включва информация относно наличните средства за правна защита съгласно предвиденото в член 17.

Член 12

Възстановяване на разноски

Доставчикът на услуги може да иска възстановяване на направените от него разноски от издаващата държава, ако това е предвидено от националното право на издаващата държава за заповедите на национално равнище при подобни ситуации, като искането се отправя в съответствие с въпросните национални разпоредби.

Глава 3: Санкции и принудително изпълнение

Член 13

Санкции

Без да се засягат разпоредбите на националното право, предвиждащи налагане на наказателни санкции, държавите членки установяват правила за паричните санкции, които се налагат за нарушаването на задълженията, предвидени в членове 9, 10 и 11 от настоящия регламент, и вземат всички необходими мерки, за да гарантират тяхното прилагане. Предвидените парични санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите членки незабавно съобщават на Комисията тези правила и мерки и незабавно я уведомяват за всяко тяхно последващо изменение.

1. Ако адресатът не се съобрази с удостоверение за европейска заповед за предоставяне в срока или с удостоверение за европейска заповед за запазване, без да посочи причини, приети от издаващия орган, издаващият орган може да предаде на компетентния орган в държавата по принудително изпълнение европейската заповед за предоставяне, заедно с удостоверението за европейска заповед за предоставяне, или европейската заповед за запазване, заедно с удостоверението за европейска заповед за запазване, както и попълненият от адресата формуляр, съдържащ се в приложение III, и всички други релевантни документи с оглед на тяхното принудително изпълнение, като това се извършва по начин, даващ възможност за писмено документиране при условия, които позволяват на органа по принудително изпълнение да установи автентичността. За тази цел издаващият орган превежда заповедта, формуляра и другите придружаващи документи на един от официалните езици на тази държава членка и информира адресата за предаването.
2. След като я получи, органът по принудително изпълнение признава без допълнителни формалности европейската заповед за предоставяне или европейската заповед за запазване, предадена съгласно параграф 1, и предприема необходимите мерки за нейното принудително изпълнение, освен ако счита, че се прилага едно от основанията, предвидени в параграфи 4 или 5, или че засегнатите данни са защитени от имунитет или привилегия, предоставяни по силата на националното му право, или че тяхното разкриване може да окаже въздействие върху основните интереси на неговата държава, например националната сигурност и отбрана. Органът по принудително изпълнение взема решението за признаване на заповедта без ненужно забавяне и до 5 работни дни след получаването на заповедта.
3. Когато органът по принудително изпълнение признае заповедта, той изисква официално от адресата да спази съответното задължение, уведомява го за възможността да възрази срещу принудителното изпълнение като се позове на едно от основанията, изброени в параграфи 4 и 5, както и за приложимите санкции в случай на неизпълнение, и определя срок за изпълнение или за подаване на възражение.
4. Адресатът може да възрази срещу принудителното изпълнение на европейската заповед за предоставяне само на следните основания:
 - а) европейската заповед за предоставяне не е била издадена или потвърдена от издаващ орган, както е предвидено в член 4;
 - б) европейската заповед за предоставяне не е била издадена за престъпление, предвидено в член 5, параграф 4;
 - в) адресатът не може да спази удостоверението за европейска заповед за предоставяне поради фактическа невъзможност или непреодолима сила или защото удостоверението съдържа очевидни грешки;
 - г) европейската заповед за предоставяне не се отнася за данни, съхранявани от или от името на доставчика на услуги в момента на получаване на удостоверението за европейска заповед за предоставяне;
 - д) услугата не попада в обхвата на настоящия регламент;

- е) въз основа само на информацията, съдържаща се в удостоверението за европейска заповед за предоставяне, е ясно, че то е в явно нарушение на Хартата или че представлява очевидна злоупотреба.
5. Адресатът може да възрази срещу принудителното изпълнение на европейската заповед за запазване само на следните основания:
- а) европейската заповед за запазване не е била издадена или потвърдена от издаващ орган, както е посочено в член 4;
 - б) доставчикът на услуги не може да спази удостоверението за европейска заповед за запазване поради фактическа невъзможност или непреодолима сила или защото удостоверението съдържа очевидни грешки;
 - в) европейската заповед за запазване не се отнася за данни, съхранявани от или от името на доставчика на услуги в момента на получаване на удостоверението за европейска заповед за запазване;
 - г) услугата не попада в приложното поле на настоящия регламент;
 - д) въз основа само на информацията, съдържаща се в удостоверението за европейска заповед за запазване, е ясно, че то е в явно нарушение на Хартата или че представлява очевидна злоупотреба.
6. В случай на възражение от страна на адресата, органът по принудително изпълнение решава дали да изпълни принудително заповедта, като взема решението си въз основа на предоставената от адресата информация и, при необходимост, допълнителната информация, получена от издаващия орган в съответствие с параграф 7.
7. Преди да вземе решение да не признае или да не изпълни принудително заповедта в съответствие с параграфи 2 и 6, органът по принудителното изпълнение се консултира с издаващия орган чрез всички подходящи средства. Когато е целесъобразно, той иска допълнителна информация от издаващия орган. Издаващият орган отговаря на тези искания в срок от 5 работни дни.
8. За всички решения се изпраща незабавно уведомление до издаващия орган и до адресата по начин, даващ възможност за писмено документиране.
9. Ако органът по принудителното изпълнение получи данните от адресата, той ги предава на издаващия орган в срок от два работни дни, освен ако въпросните данни са защитени съгласно националното му право с имунитет или привилегия или ако оказват въздействие върху основните интереси на неговата държава, например националната сигурност и отбрана. В такъв случай той информира издаващия орган за причините, поради които не предава данните.
10. Ако адресатът не спази задълженията си съгласно призната заповед, чиято изпълнителна сила е била потвърдена от органа по принудително изпълнение, този орган налага парична санкция в съответствие с националното си право. Срещу решението за налагане на глоба трябва да има на разположение ефективно правно средство за защита.

Глава 4: Правни средства за защита

Член 15

Процедура за преразглеждане в случай на противоречащи си задължения, които се основават на основни права или основни интереси на трета държава

1. Ако адресатът счита, че спазването на европейската заповед за предоставяне би било в противоречие с приложимото право на трета държава, забраняващо разкриването на засегнатите данни на основание, че това е необходимо, за да се защитят основните права на засегнатите физически лица или основните интереси на третата държава, свързани с националната сигурност или отбрана, той информира издаващия орган за причините да не изпълнява европейската заповед за предоставяне като спазва процедурата, посочена в член 9, параграф 5.
2. Мотивираното възражение съдържа цялата релевантна информация за правото на третата държава, неговата приложимост в конкретния случай и естеството на противоречащото задължение. Мотивираното възражение не може да се основава на факта, че в приложимото право на третата държава не съществуват подобни разпоредби относно условията, формалностите и процедурите по издаване на заповед за предоставяне, нито само на обстоятелството, че данните се съхраняват в трета държава.
3. Издаващият орган преразглежда европейската заповед за предоставяне въз основа на мотивираното възражение. Ако издаващият орган възнамерява да потвърди европейската заповед за предоставяне, той иска преразглеждане от компетентния съд в своята държава членка. Изпълнението на заповедта се спира до приключване на процедурата по преразглеждане.
Компетентният съд първо преценява дали е налице противоречие, като за целта разглежда дали
 - а) правото на третата държава се прилага в зависимост от конкретните обстоятелства по случая и ако това е така,
 - б) когато бъде приложено към конкретните обстоятелства по случая, правото на третата държава забранява разкриването на засегнатите данни.
4. При извършване на тази преценка съдът следва да вземе под внимание дали вместо да бъде предназначено да защитава основните права или основни интереси на третата държава, свързани с националната сигурност или отбрана, правото на третата държава явно има за цел да защитава други интереси или е предназначено за предпазване на незаконни дейности от искания на правоприлагащите органи в контекста на наказателните разследвания.
5. Ако компетентният съд приеме, че няма релевантно противоречие по смисъла на параграфи 1 и 4, той потвърждава заповедта. Ако компетентният съд установи, че има релевантно противоречие по смисъла на параграфи 1 и 4, той изпраща чрез своя национален централен орган цялата относима фактическа и правна информация по случая, включително и своята преценка, на централните органи в съответната трета държава, с 15-дневен срок за отговор. Въз основа на мотивирано искане от централния орган на третата държава срокът може да бъде удължен с 30 дни.

6. Ако централният орган на третата държава информира в срок компетентния съд, че в конкретния случай възразява срещу изпълнението на европейската заповед за предоставяне, компетентният орган отменя заповедта и уведомява издаващия орган и адресата. Ако в определения (удължен) срок не бъде получено възразение, компетентният съд изпраща напомняне, с което дава на централния орган на третата държава още 5 дни, за да отговори, като го информира за последиците от непредоставянето на отговор. Ако в този допълнителен срок не бъде получено възразение, компетентният съд потвърждава заповедта.
7. Ако компетентният съд приеме, че заповедта трябва да бъде потвърдена, той уведомява издаващия орган и адресата, който пристъпва към изпълнение на заповедта.

Член 16

Процедура за преразглеждане в случай на противоречащи си задължения на други основания

1. Ако адресатът счита, че спазването на европейската заповед за предоставяне би било в противоречие с приложимото право на трета държава, забраняващо разкриването на засегнатите данни на основания, различни от посочените в член 15, той информира издаващия орган за причините да не изпълнява европейската заповед за предоставяне като спазва процедурата, посочена в член 9, параграф 5.
2. Мотивираното възразение трябва да съдържа цялата релевантна информация за правото на третата държава, неговата приложимост в конкретния случай и естеството на противоречащото задължение. Мотивираното възразение не може да се основава на факта, че в приложимото право на третата държава не съществуват подобни разпоредби относно условията, формалностите и процедурите по издаване на заповед за предоставяне, нито само на обстоятелството, че данните се съхраняват в трета държава.
3. Издаващият орган преразглежда европейската заповед за предоставяне въз основа на мотивираното възразение. Ако издаващият орган възнамерява да потвърди европейската заповед за предоставяне, той иска преразглеждане от компетентния съд в своята държава членка. Изпълнението на заповедта се спира до приключване на процедурата по преразглеждане.
4. Компетентният съд първо преценява дали е налице противоречие, като за целта разглежда дали:
 - а) правото на третата държава се прилага в зависимост от конкретните обстоятелства по случая и ако това е така,
 - б) когато бъде приложено към конкретните обстоятелства по случая, правото на третата държава забранява разкриването на засегнатите данни.
5. Ако компетентният съд приеме, че няма релевантно противоречие по смисъла на параграфи 1 и 4, той потвърждава заповедта. Ако компетентният съд установи, че при прилагането му спрямо конкретните обстоятелства по разглеждания случай законът на третата държава забранява разкриването на

засегнатите данни, той решава дали да потвърди или да оттегли заповедта, като взема предвид по-специално следните фактори:

- а) интереса, защитаван от съответното право на третата държава, включително интереса на третата държава от предотвратяване на разкриването на данните;
- б) степента на връзката на наказателното дело, по което е била издадена заповедта, с всяка от двете юрисдикции, както тази връзка произтича, наред с другото, от:

местонахождението, гражданството и местожителството на лицето, чиито данни се търсят, и/или на жертвата(ите),

мястото, където е било извършено въпросното престъпление;

- в) степента на връзката между доставчика на услуги и въпросната трета държава; в този контекст мястото на съхранение на данните само по себе си не е достатъчно за установяване на наличието на съществена степен на връзка;
- г) интересите на разследващата държава от получаването на съответните доказателства, като се имат предвид тежестта на престъплението и значението на това доказателствата да бъдат получени бързо;
- д) възможните последици за получателя или доставчика на услуги, произтичащи от спазването на европейската заповед за предоставяне, включително санкциите, които могат да бъдат наложени.

6. Ако компетентният съд реши да отмени заповедта, той информира издаващия орган и адресата. Ако компетентният съд приеме, че заповедта трябва да бъде потвърдена, той уведомява издаващия орган и адресата, който пристъпва към изпълнение на заповедта.

Член 17

Ефективни правни средства за защита

1. Заподозрените лица и обвиняемите, чиито данни са били получени посредством европейска заповед за предоставяне, имат право на ефективни правни средства за защита срещу европейската заповед за предоставяне по време на наказателното производство, по което е била издадена заповедта, без да се засягат правните средства за защита, които са на разположение съгласно Директива (ЕС) 2016/680 и Регламент (ЕС) 2016/679.
2. Когато лицето, чиито данни са получени, не е заподозряно лице или обвиняем по наказателното производство, по което е издадена заповедта, то има право на ефективни правни средства за защита срещу европейската заповед за предоставяне в издаващата държава, без да се засягат правните средства за защита, които са на разположение съгласно Директива (ЕС) 2016/680 и Регламент (ЕС) 2016/679.
3. Правото на ефективни правни средства за защита се упражнява пред съд в издаващата държава в съответствие с нейното национално законодателство и включва възможността за оспорване на законосъобразността на мярката, включително нейната необходимост и пропорционалност.

4. Без да се засяга член 11, издаващият орган взема подходящи мерки, за да гарантира предоставянето на информация за предвидените от националното право възможности за правни средства за защита и че те могат да бъдат упражнявани ефективно.
5. Тук се прилагат същите срокове или други условия за упражняване на правните средства за защита, както при сходни случаи на национално равнище, като това става по начин, гарантиращ ефективното упражняване на тези правни средства за защита за засегнатите лица.
6. Без да се засягат националните процесуални правила, държавите членки гарантират, че в хода на наказателното производство в издаващата държава при преценката на получените чрез европейска заповед за предоставяне доказателства се зачитат правата на защита и правото на справедлив процес.

Член 18

Гарантиране на привилегиите и имунитета, предвидени от правото на държавата по принудително изпълнение

Ако трансакционните данни или данните за съдържанието, получени чрез европейската заповед за предоставяне, са защитени с имунитет или привилегии, предоставени съгласно правото на държавата членка на адресата, или оказват влияние върху основни интереси на тази държава членка, като националната сигурност и отбрана, при преценяването на относимостта и допустимостта на съответните доказателства съдът в издаващата държава гарантира по време на наказателното производство, за което е издадена заповедта, че тези основания се вземат под внимание по същия начин, както ако са били предвидени в неговото национално право. Съдът може да се консултира с органите на съответната държава членка, Европейската съдебна мрежа по наказателноправни въпроси или Евроюст.

Глава 5: Заключение разпоредби

Член 19

Мониторинг и докладване

1. Най-късно до *[датата на прилагане на настоящия регламент]* Комисията изготвя подробна програма за мониторинг на крайните продукти, резултатите и въздействието на настоящия регламент. В програмата за мониторинг се определя чрез какви средства и на какви интервали се събират данните и другите необходими доказателства. В нея се посочват действията, които трябва да бъдат предприети от Комисията и от държавите членки за събирането и анализа на данните и другите доказателства.
2. Във всички случаи държавите членки събират от съответните органи и поддържат всеобхватни статистически данни. Събраните данни за предходната календарна година се изпращат ежегодно на Комисията до 31 март и включват:
 - а) броя на издадените удостоверения за европейски заповеди за предоставяне и удостоверения за европейски заповеди за запазване, по видове поискани данни, доставчици на услуги, които са адресати, и ситуация (спешен случай или не);

- б) броя на изпълнените и неизпълнените удостоверения за европейска заповед за предоставяне, по видове поискани данни, доставчици на услуги, които са адресати, и ситуация (спешен случай или не);
- в) за изпълнените удостоверения за европейска заповед за предоставяне — средната продължителност за получаване на поисканите данни от момента на издаване на удостоверението до момента на получаване на данните, по видове поискани данни, доставчици на услуги, които са адресати, и ситуация (спешен случай или не);
- г) броя на европейските заповеди за предоставяне, предадени на и получени като държава по принудително изпълнение с цел принудително изпълнение, по видове поискани данни, доставчици на услуги, които са адресати, ситуация (спешен случай или не) и брой на изпълнените такива заповеди;
- д) броя на използваните правни средства за защита срещу европейски заповеди за предоставяне в издаващата държава и в държавата по принудително изпълнение, по видове поискани данни.

Член 20

Изменения на удостоверенията и формулярите

За изменение на приложения I, II и III Комисията приема делегирани актове съгласно член 21 с цел да се предприемат ефективни действия при евентуална необходимост от подобрения по отношение на съдържанието на формулярите за удостоверенията за европейска заповед за предоставяне и удостоверенията за европейска заповед за запазване и на формуляра, който трябва да се използва за предоставяне на информация относно невъзможността за изпълнение на удостоверенията за европейска заповед за предоставяне и удостоверенията за европейска заповед за запазване.

Член 21

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Делегирането на правомощия, посочено в член 20, се предоставя за неопределен срок, считано от *[датата, от която започва да се прилага настоящият регламент]*.
3. Делегирането на правомощия по член 20 може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в

Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.⁵⁰

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 20, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 22

Уведомяване

1. До *[датата, от която започва да се прилага настоящият регламент]* всяка държава членка уведомява Комисията за следното:
 - а) органите, които съгласно националното ѝ право са компетентни в съответствие с член 4 да издават и/или потвърждават европейски заповеди за предоставяне и европейски заповеди за запазване;
 - б) органът или органите по принудително изпълнение, които са компетентни да осъществяват принудително изпълнение на европейските заповеди за предоставяне и европейските заповеди за запазване от името на друга държава членка;
 - в) съдилищата, които са компетентни да разглеждат мотивираните възражения, подавани от адресатите съгласно членове 15 и 16.
2. Комисията предоставя публичен достъп до информацията, получена съгласно настоящия член, на специален уебсайт или на уебсайта на Европейската съдебна мрежа, посочен в член 9 от Решение 2008/976/ПВР на Съвета⁵¹.

Член 23

Връзка с европейските заповеди за разследване

Органите на държавите членки могат да продължат да издават европейски заповеди за разследване съгласно Директива 2014/41/ЕС за събиране на доказателства, които попадат в приложното поле и на настоящия регламент.

Член 24

Оценка

Не по-късно от *[5 години от датата, от която започва да се прилага настоящият регламент]* Комисията извършва оценка на настоящия регламента и представя доклад на Европейския парламент и на Съвета относно действието на регламента, като в него се включва оценка на необходимостта от разширяване на приложното поле на

⁵⁰ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 13.

⁵¹ Решение 2008/976/ПВР на Съвета от 16 декември 2008 г. относно Европейската съдебна мрежа (ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 130).

регламента. При необходимост докладът се придружава от законодателни предложения. Оценката се извършва в съответствие с насоките на Комисията за по-добро регулиране. Държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на доклада.

Член 25

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от *[6 месеца след влизането му в сила]*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател